

Naši kraji in ljudje

Kobarid

Ob desetletnici italijanskega poraza.

Dež, naliivi, megla, dež.
V dolini Soče ne pojo zvonovi, a trije kori čakajo na bronu udar...
Sredi noči se strese Mrzli vrh in Kobarid se zamaje v silnem gromu in vsa dolina Soče se razpara.
Naprej! Bi, bje, v leglo zajedavcev! Naprej dvanajst divizij osvetnikov! Hej, hej, brez milosti! Naprej, naprej čez barikade! Vorwärts — napred — vpred! V Napuh, čez Lakomnost, čez goro trupel, naprej čez smrtni prag...
Otrovni ogenj pali, žge, požiga, da vi, davi... Hudournik se vali naprej... Preboj, preboj! Kobarid je padel, Kobarid je naš!
O Kobarid! Sladko ime tvoje. O Kobarid, izmučen, in mi od koprnenja bolni... O Kobarid, ob porazu naš in naš ob zmagi. Ponosen, drzek, četudi še Karfreit. Vesel, živahen, fantovski in lep. A danes beden, tužen, tih, v živih ranah gniješ, odkar si Caporetto... Tako ubog in opljuvan, a čim bolj bičan, tem bolj si naš, o Kobarid...

V deželi Solnca danes ne pojo milijonski zbori, spomin na zlokoobne dni oktobra jim zavija poglede v tla. Mi pa dvigamo mrke obraze svoje in molimo h Gospodu vojnih trum. K Tebi utripamo ponižani: kako, kako naj molimo, ko nam iz molka prekipeva kletev... Z jadom v srcu molim pol milijona naših, strmi v brezup in brez solze plaka... Kako, kako naj bo njih molitev vroča, ko jih nikoli ne ogreje solnca žar; kako gorka, ko Tebi ne smejo tožiti v besedi svoji... O, zakaj, zakaj dopustiš na zemlji peko? Glej, Tvoj je Mrzli vrh in Krvavi vrh in Matajur, Tvoja je Gorica in Sveča gora tebi vdana, Tvoj je Kras in Učka gora v Tvojih rokah, večni Stvarnik; čemu, čemu si jih zapustil? Glej, naši so vsi tih gaji v deželi Solnca, naši so premočeni s solzami, naši prednojeni z znojem; jih boš prepustil Zlobi, večni oče?

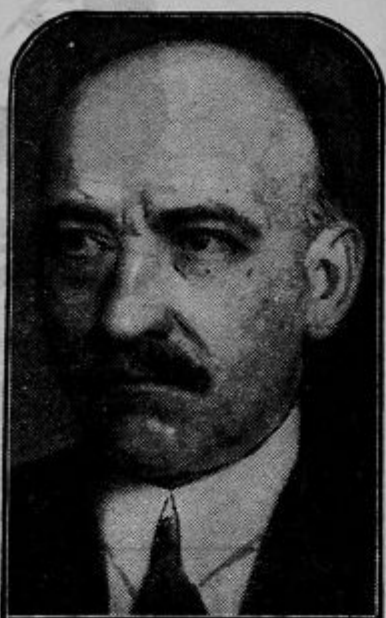
Naših je za gorami pol milijona duš, ki ne smejo več tožiti k Tebi, ne morejo več točiti solz: jih boš vrepustil posušenju: večni Stvarnik? Boš do nustril trideset milijonov zločnikov, ki žvižgajo zasmeh nebesu in zemlji? Boš zavrgel utripajoči naš vzdih, silni Bog, zavrgel naš brezumni plač? Da ranjeni plakamo v živi besedi, v svoji besedi, — ali pa v nemem molku hronemo mrzel zadah... Glej, mi nimamo več solz, njih vrecle so osušili nam zločelniki krščani, in mi se sramujemo častiti tebe, večna Previdnost... Tvojo Blagovest so opljuvali, iztrehi jih iz dežele živih, — ali pa bodo oledenela naša srca...

Rotimo te, v poslednji svoji uri, Gospod vojnih trum: daj nam Kobarid, Kobarid z vsemi njegovimi strahotami nam daj, vrni nam oktober iz leta sedemnajstega, strašen in zlokooben, nove gore trupel nakopiči, globih trupel, zločelnih, očrnelih... Hej, hej, naprej v leglo zajedavcev! Čez Pohlep v Zlobo, naprej v preboj!

Odpusti, večni oče, v naših srcih pa li oženj, strašna rana, v globino zakoreninjen gnev, ki ga ne iztrga niti moč pekla, ugasi ga le volja Tvoja in krvna osveta naša. Odpusti, slabotni smo, zločelnikov ne moremo ljubiti, odpusti nam, odpusti, če je to naš greh... Kaznuj nas, če smo Te užalili, le malodušja nam ne daj, malodušja ne in vročega utripa nam ne uhladi, vojnih trum Gospod...

Čuj, zvonovi pojo na Tolminskem, zvonovi pojo žalostinko čez Mrzli vrh in Kuk, plakajo nad Ježo in Kolovratom in čez vso tiho plan gre njihov jek. Glej, glej, s tihih vrhov vstajajo mrtvi, glej, polki, brigade, divizije se sestopajo v kore. Z vrhov se spuščajo v navzdolje, tih, bleđi, okiteni z rdečimi cvetovi... V mirnem valu gre korakov šum navzdol, v dolino tle. Navzdol, navzdol k obletnici v nadangela Rafaela dan. Glej, kori so obstali, plakajoči bron poslušajo, bron, ki jim nekoč je smrtno pesem pel. Dalje se pomikajo mrtvi sinovi vseh rodov, danje v kobaridsko ravan, začuden strme v strašno resničnost

dneva. Strme, strme v mrzli dan, v človeški dan okovov. Čuj, mrmranje korov, na žrtveniku blisne žar — in žrtvovani sinovi vseh rodov zavalové v koralu: Ho, proč iz tmine dneva, ho, proč iz zemskega pekla, iz dežele živih, — naprej do solnca!... Mitč.

Dr. Voja Marinković

† Joži Veselku onkraj groba

V Središču ob Dravi je 15. oktobra umrl nagle smrti g. Joža Veselko, kovaški mojster in posestnik, prvobornik obrtništvu in zaslužni narodni delavec.

Popolnoma nepriznava si nas zapustil; zato nam je tem težje za Teboj, ker si odšel brez slovesa. Samo na jasno in častno pot, ki Ti jo je tako strmo začrtalo Tvoje življensko delo, nočem spomniti ožji in širši krog tistih, ki so Te poznali: samo v častno oddolžilo Tebi in v Tvoj spomin te vrstice.

Iz nemške tujine, kjer si se v svoji obrti kot kovač uprav strokovnjaški izobrazil, si se poln mladih moči in poleta v polpretekli dobi nemškega zasluževanja slovenskega Stajerja vrnil domov v naše prijazno Središče. Ne samo, da si z neumornim delom ustvaril svoj dom, da je glasil glas Tvojega kladiva daleč čez naš trg in okolico tudi v bratsko Medjimurje in so romali izdelki Tvojih pridnih in spretnih rok globoko v bela medjimurska sela... ob Tvojem odru so plakali hrvaški seljaki z nami, ko so videli, da je mrtve njihov in naš »majstor Joža«... Ne velja samo slepo delo, marveč Tvoj zdravi duh in Tvoj, v hladni nemški tujini na naše narodno-gospodarske naloge in potrebe zaostreni pogled je kmalu v prejel malenkostnih razmerah našega trga našel torišče za svoje nesebično delovanje, poplačano z bogatimi sadovi. Organiziral si naše obrtništvo, mu postal načelnik v Zadrugi in prvobornik za njegov sposeh. S svojim delom si daljalo ceno in veljavo našemu geslu: »Delu čast in oblast«.

Tvoj neustrašeni nastop je podžgal in budil samozavest našega malega človeka, prej pri nas na kmetih preziranega malobornika. Kot prvobornik si mu branil pravice v občini. Z idealno požrtvovalnostjo si pomagal graditi središko sokolsko gnezdo in zbiral okoli sebe in načeloval mladim narodnjakom Z vso silo si se oklenil velike demokratske ideje in kot prvi si korakal pred nami v borbo, kjer se ruši staro, da se zgradi novo: za malega človeka, za svobodnega človeka, za naprednega človeka.

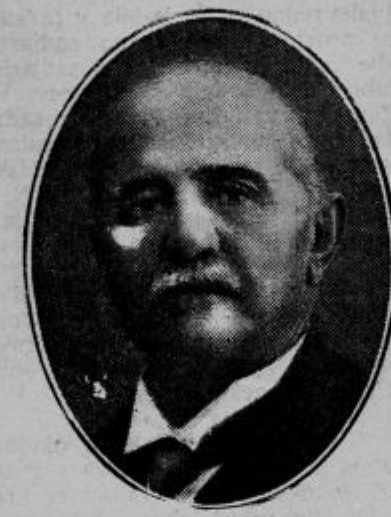
ka. Delal si mnogo, mnogo in nenadomestljiv si, kajti malo nas je. Padel si sredi borbe; a težki so dnevi in mnogo je še posla pred nami in težka borba nas še čaka. Simboli Tvojih idealov so se Ti klanjali v odprti grob, da bi o tlih sanjal v večnem snu zarjo bodočih dni, ko bo končno vendar padlo — naklo na kladivo. F. M. R.

Jubilej dolenjskega para

Žalna na Dolenjskem, 22. oktobra

V torek, dne 25. t. m., praznuje g. Jožef Javornik, trgovec v Žalni na Dolenjskem, 80letnico svojega rojstva. Jubilar je pristna dolenjska korenina, kljub svojim letom še izredno čil. Če ga boš obiskal, ga boš redko našel doma: če ni na svojih podjetjih — lastnik je 7. žag —, se pa mudi na lovu, ki je njegova najljubša zabava.

Med dolenjskimi lovci in med ljubljansko gospodo, ki rada prihaja ob nedeljah s pu-

ško v njegove revirje, povsod je spoštovana in čislana osebnost. G. Javornik je znan kot izborni družabnik in duhovit dovtipnež, pravi lovski tip.

Javornik se svoj živ dan ni bolehal. Da je dosegel tako visoko starost, se ima zahvaliti svoji zmernosti in pljači in kajenju. Njegov princip je: kadar ti kaj diši, in kolikor ti diši — le daj!

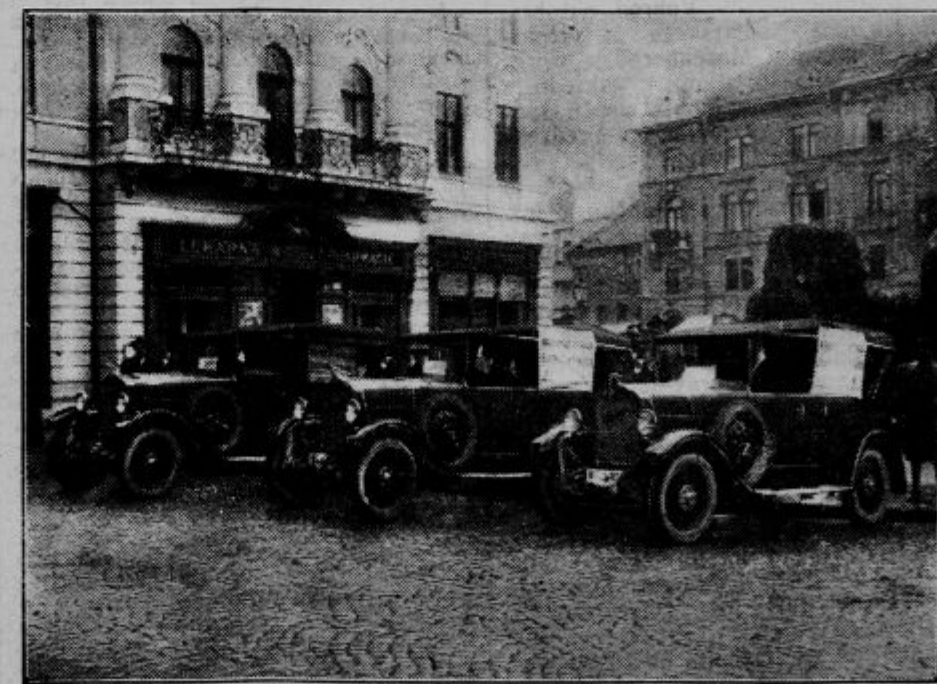
Osemdesetletnik pa sledi skoraj zlata poroka, petdeset let sladkega zakonskega jama z ženo Ano, roj. Zorec. »Stajerčeva« mama so znani po svoji dobroti v vsem okolišju in so pravi primer slovenske žene in matere.

Jubilantoma se je narodilo tekom zakona 13 otrok, od katerih jih živi še 6. — Heere so se jim pomozile, fantje pa pomagajo očetu pri velikem lesnem podjetju.

»Stajerca«, želimo k njegovemu 80letnici, da bi ostal še dolgo krepak in čil in da bi učkal skupaj s svojo ženo Ano še 90letnico!

Avtomobili invalidske loterije

Te dni so prispeli preko Maribora in Celja v Ljubljano 3 avtomobili, namenjeni za veliko loterijo, ki jo priredi Središnji odbor udruženja vojnih invalidov v Beogra-

du v korist vojnih žrtv cele države. Dobitki loterije bodo obsegali 25 takih 6sedeznih voz tipa »Praga«, kakor jih predčuje priložna slika po posnetku v Ljubljani.

Posamezne skupine za dobitke namenjenih avtomobilov bodo razposlane po vseh večjih naših mestih, da napravijo reklamne vožnje. Prva skupina, ki so jo pripeljali semkaj direktno šoferji avto-terdke iz Prage, je vzbujala najprej v Mariboru, potem v Celju, sedaj pa v Ljubljani s svojo reklamo senzacijo. Danes odvedejo vse tri avtomobile proti Beogradu, v novembru pa

Razpust občinskega sveta v Ptuj

Nova klerikalna lumparija.

Ptuj, 22. oktobra

»In vendar smo dosegli, kar smo hoteli,« so bile prve besede odličnega pristaša SLS, ki že vidi samega sebe sedeti na županskem stolcu, ko se je danes proti poznemu večeru izvedelo za razpust našega mestnega sveta.

Da, res ste dosegli; lahko ste ponosni vsi pristaši SLS zlasti na to, da ste to dosegli s pomočjo Nemcev in nemškutarjev prvih ostalih, z vami koaliranim slovenskim strankam. S tem ste jasno dokumentirali, da ste edini pravi in patentirani zaščitniki slovenskega življa in njegovih težko priborjenih svobod in narodnih pravic.

Znano je, da so tvorile slovenske stranke za zadnje občinske volitve in v mestnem svetu enoten blok z namenom, da utrdijo slovenski značaj našega mesta, kar je ravno v Ptuj iz narodnega in državnega stališča neobhodno potrebno, ker ni morda v vsej državi tako zagrizeno nemškutarskega gnezda, kakor je Ptuj. Pri zadnjih skupščinskih volitvah se je očitno pokazalo, da vzdržujejo naši Nemci iredentistično zvezo preko državne meje. Tedaj so avstrijski avtomobili vozili in trosili plakate za nemško listo po našem okraju. Tedaj so žrtvovali za agitacijo in podkupovanje tistega našega življa tako ogromne vsote, da je jasno, da je bil to denar »Südmarke«, ker naši Nemci kljub svoji gospodarski moči tega nikoli ne bi mogli žrtvovati. Ravno tako je tudi čutili denar »Südmarke« že drugod, o čemer pa še danes mislimo.

In s temi ljudmi so se združili naši klerikalci, da udarilo ostale slovenske stranke. Skupno z zastopniki tega našega nemštva so zastopniki naše SLS dali znano zahrbno neupnično svojem županu in občinski upravi, pri čemer se najbrž niti ne zavedajo, da so pljunili v svojo lastno skledo, ker so vendar tudi sami vodili vse občinske posle, delovali v vseh odsekih in sploh kontrolirali občinsko upravo po svojih ljudeh.

V današnjem »Slovencu« pa kriče o nekaki diktaturi SDS, kar je naravnost smešno, ker je znano, da je bila seja redno sklicana, in določa pravilnik, ki je mlajšega datuma od mestnega statuta in istotako obvezen, da je redno sklicana seja sklepna ob navzočnosti nadpolovične večine, če so vsi odobniki pravilno povabljeni, kar se je zgodilo. A tudi, ako bi obveljale le določbe statuta, še nima nadzorna oblast pravice razpustiti občinski svet zaradi samo ene nesklepne seje, temveč mu mora dati priložnost za sklicanje druge. Koliko se je nesklepnih v naših upravah in vendar še ni bil razpuščen noben zastop, če so izvoljeni

SO NAJBOLJŠE

Tajinstvena vila v Ljubljani

Kriminalna senzacija! Najbolj zanimiva kriminalna afera sedanosti. Vpleten je tudi znani najmočnejši človek sveta Joe Maciste Marko, šampion in atlet vseh sportnikov. — VEC boste izvedeli danes ob pol 11., 3., pol 5., 6., pol 8. in 9.

V kinu „Ljubljanski dvor“
Telefon 2730

odborniki parkrat izostali in s tem onemogočili eno ali dve seji.

Nimamo še sicer uradnega potrdila o razpustu, gotovo pa bo vest odgovarjala resnici, ker jo razširja nocoj že vsi pristaši SLS. Jasno je, da je ta razpust škandalozno nasilje, ki ga vrše nad legalno izvoljenim mestnim svetom klerikalci sedaj, ko so že legalno razpisane nove volitve, določen dan za nje in je potekel tudi že reklamacijski rok. Klerikalci pač računajo, da bodo dobili z gerentom ali komisarjem v roke dobro agitacijsko sredstvo za občinske volitve. Pa se bodo zmotili, ker bo njihovo nasilje odprlo oči tudi mnogim njihovim pristajšem, ki še niso izgubili čuta za politično poštenje in moralo.

Nosilec klerikalne liste — ubijalec

Kranj, 22. oktobra.

V včerajšnji številki »Jutra« smo poročali o tragični nesreči 18 letnega kovaškega valenca Juvana, katerega je v četrtek ponoči ustrelil Josip Sajovic, 25 letni gostilničar in trgovec v Velesovem. Danes smo prejeli že avtentične informacije od očividcev dogodka ter jih beležimo:

Prvotno je bilo soditi, da je šlo za neprevidno manipuliranje z revolverjem, ki se je Sajovicu po naključju sprožil in zadel prisotnega Juvana v trebuh. Stvar pa sedaj po informacijah dobiva povsem drugo ozadje.

Storilec Sajovic je nosilec klerikalne delavsko-obrne liste pri volitvah v občinski zastop občine Velesovo, ki se vršijo danes. Usodni večer je imel agitacijski sestanek v neki hiši na Velesovem, na katerem je bilo opaziti močno opozicijo, ki sploh vlada med vaščani proti klerikalni listi. Že na sestanku samem je izrekel Sajovic grožnje proti vsem onim, ki bodo nastopali proti njemu. Po končanem sestanku so odšli vsi okrog 23. ure na cesto. Med drugimi je šel spredaj Sajovic s prijateljem, bolj v ozadiju pa Juvan s tovarišem, ki je bil sicer s Sajovicem vedno v najboljših odnosih, toda pri teh volitvah ni bil njegov pristav. Med potoma niso padle nobene besede, niti ni bilo izživljanja niti prekanjanj. Vendar se je Sajovic naenkrat ustavil, stopil nekaj korakov nazaj proti prihajajočima in posvetil z električno svetilko naravnost v Juvana, med tem ko je drugi prijatelj zastal par korakov. V tem pa je istočasno Sajovic sprožil samokres, čigar krogla je zadel Juvana v trebuh. Po čim je Sajovic stekel proč, prijatelj Juvanov pa za njim ter ga dohitel in spoznal. Prihiti se na krik in pok vaščani, ki so takoj spoznali položaj ustrelenega mladeniča.

Cin nosilca klerikalne liste, ki se imenuje celo »Delavsko-obrna lista«, nad mladim prijateljem in delavcem, je vzbudil med vaščani veliko ogorčenje. Na vse pričakovanje pa ni storila orožniška postaja v Senčurju nobenih potrebnih korakov, kar povzroča med prebivalstvom razočaranje in ostro kritiko. V tem smislu je označil razpoloženje in nevoljo prebivalstva sedanjih župan v Velesovem tudi na tukajšnjem sreskem poglavarstvu. Nevolja in razburjenje je nad vse občutno. Dogodek bo brezdvomno vplival tudi na rezultat občinskih volitev, ker se vse ljudstvo obrača proč od kandidatov klerikalnih list.

Kranjski občinski svet

Kranj, 22. oktobra

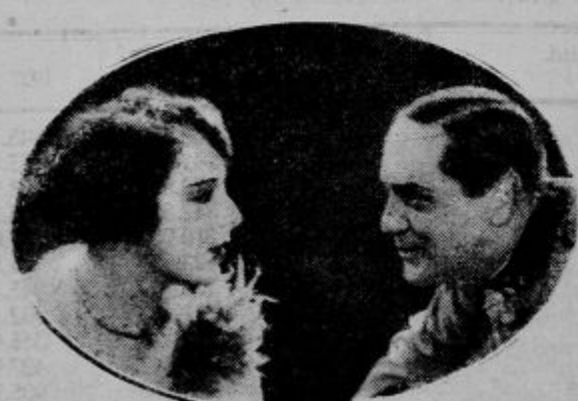
Snoči ob 18. je bila sklicana redna seja kranjskega občinskega sveta v mestni posvetovalnici. Na dnevnem redu so bile le tekoče zadeve, ki jih je občinski odbor resili soglasno.

G. župan Ciril Pirč je po otvoritvi seje polnoštevilnega odbora prečital pritožbo klerikalnega člana dr. Šilarja, ki jo je vložil zaradi računskih ključkov Mestne hranilnice za poslovno leto 1926, katere pa je občinski odbor že na svoji poslednji javni seji odobril in katere je potrdil tudi že veliki župan Ljubljanski kot nadzorstvena oblast. Značilno je, da je vložil pritožbo v lastnem imenu in brez vednosti ostalih občinskih svetnikov kluba SLS. Po debati se je soglasno prešlo preko pritožbe na dnevni red.

Poročilo občinskega predstojništva in finančnega odbora je podal občinski svetovalec Makso Fock. Gospa posestnica Helena Pavšer je vložila prošnjo za spremembo regulacijskega načrta mestne občine kranjske, kateri predvideva na njenem zemljišču ob Kokoški cesti za Jezerškovo vilo do Savnikove pristave v Kokoškem predmestju javne občinske prostore in nasade. Soglasno se je sklenilo, da zaprosi občinskega župana za spremembo regulacije.

Za zajutrek - za južno
je najboljša ržena **ŽIKA**
žitna kava

Popolnoma novo! Prvič v Ljubljani!
Sijajno! Veselo! Razkošno! Zabavno!

Prekrasna veselooigra iz Dunaja med vojno in po prevratu.

Ljubica

V glavnih vlogah sami priljubljeni znanci
Harry Liedtke
Eda Croy
Hans Junkermann

Paul Helderemann, Adele Sandrock.

Predstave danes ob 3., pol 5., 6., pol 8. in 9.

Elitni kino Matica. Telefon 2124.

Iz življenja in sveta

Proces proti morilcu Petljuru

V pariškem procesu proti Šalomu Schwarzbartu ni posebnih novih momentov. Zadnji dan obravnave se je čitalo pred porotniki pismo, v katerem izraža sodbo o Schwarzbartu ruski novinar Dajbrovski, ki sporoča, da atentat na Petljuro ni bil slučajen zločin,

Zgoraj: Petljura, spodaj: Schwarzbart.

marveč ena sama epizoda v dolgi verigi zasnovanih atentatov, med katerimi sta bila določena za žrtvi tudi Millerand in Poincaré.

Schwarzbart je po čitanju tega pisma razkašen širil pokonci, opsoval Dajbrovskega z judežem ter izjavil, da je njegov obtožitelj svoj čas užival njegovo milost. Bil je pri njem na stanovanju in tudi na hrani.

Po tej razburilni sceni se je morilec nekoliko pomiril. Sodišče je zaslišalo še nekatere priče, vendar jih je še 130, ki čakajo, da pridejo na vrsto. Židovski kapital napenja vse sile, da ne bo Schwarzbart v svetovnem tisku očrnil. Morilčeva zagovornika skušata na vsak način dokazati, da je bil nekriv dejanja, ki ga je izvršil in da ga predstavljata kot nekako orodje usode, ki se je maščevala nad ukrajinskim atamanom. Med tem pa prihaja že poročilo iz Palestine, da se je v Tel-Avivu vršila v prilog Schwarzbarta velika židovska demonstracija, katere se je udeležilo 10.000 ljudi.

Zlati rudniki Filipa Makedonskega

Iz makedonskega ozemlja prihaja senzacionalna vest o najdbi pravilno bogatih rudnikov makedonskega kralja Filipa II. Ti rudniki so bili izvor bogastva imenovanega vladarja. Stari vek jih je oplenil z legendami, iz zgodovine pa je znano, da je govornik Demostenes očital kralju v svojih filipikah, da je s svojim zlatim premoženjem izpridil vso grško deželo. Ne da se pa nikakor tajiti, da je imel Filip Makedonski res velikanske zaklade zlata, kajti zbiralci starega denarja se še danes čudijo velikanskim množinam zlatih novcev iz dobe Filipa II. Več kot poltisoč let se je učeni svet bavil z vprašanjem, odkod je črpal makedonski kralj zlato za svoje penezarne. Zgodovinarji so odkrili, da je Aleksander Veliki dobival zlato iz Azije in Indije, kje pa je bil vir bogastva in imetja Filipa Makedonskega, je še danes zastrito in temno vprašanje.

Pripoveduje se, da je Filip II. dobil zlato iz makedonskih in traških hribov. Tam je baje imel velike rudnike. Njegovo mesto, sezidano l. 356. pr. Kr. je bilo baje zgrajeno naravnost na zlatih žilah neizčrpnih rudokopov. Odtod je torej potekalo Filipovo bogastvo, ki je bilo prej last kralja Midasa,

katerega je legenda obdala s pripovedko, da mu je dal vinski bog Bakhus tako moč, da se je v njegovih rokah vsaka reč izpremenila v zlato.

Filipovi zlati rudniki so postali pozneje lasi grških kolonistov v Makedoniji. L. 472. pr. Kr. je poslala atenska republika vojsko nad ondote prebivalce, da bi se polastili velikanskih zlatih zakladov. Tri leta je trajalo obleganje rudnikov, ki so naposled padli v roke Atencev. Ko pa je bilo kraljestvo Aleksandra Makedonskega razdeljeno, so vdrli Rimljani v deželo ter so jeli izkoriščati zlate rudnike kolikor se je dalo. Odnegli so nešteto milijonov.

Po zlomu rimskega cesarstva se je nehala tudi cvetoča doba balkanskih dežel. Skozi Carigrad so pridrli v te kraje Turki in v velikih spopadih in vojnah so ljudje na zlate rudnike popolnoma pozabili. Šele v zadnjem času so se stare pravljice obnovile. Bolgari so baje zopet našli na najdišča zlata v Makedoniji in so na podlagi starih kart prišli do zaključka, da se nahajajo Filipova ležišča zlata v Rodopskem gorovju, ki pripada od l. 1913. zopet Bolgariji.

V občini Govedarci, spadajoči pod okraj Samokov, so ljudje nedavno odkrili star zlat rudnik. Takoj so se pojavila mnenja, da mora biti to rudnik kralja Filipa II. Vprašanje pa je, če so zlate žile še tako močne in izdatne kakor nekoč in če niso Grki in Rimljani že izčrpali vsega bogastva, ki velijo o njem legende, da je bilo doma v teh krajih? Vsekakor je stvar zelo zanimiva in se bo v kratkem pokazalo, koliko je na nji resnice in koliko domisljije. Izključeno namreč ni, da so zainteresirani Makedonci raztrosili te glasove po svetu samo iz svojih politično-spekulativnih razlogov.

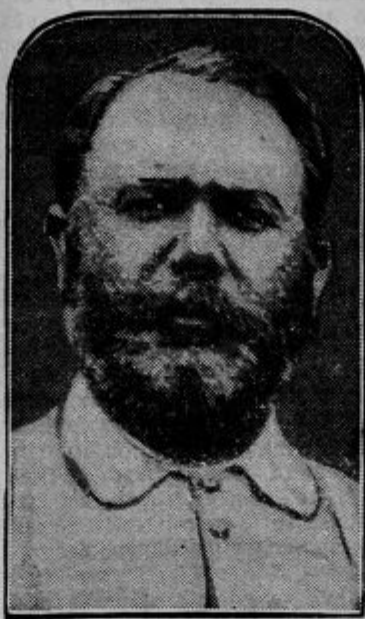
Veseli dogodek na belgijskem dvoru

Kakor smo že poročali, se je belgijskemu prestolonasledniku vojvodi Brabantskemu rodila hči Joséphine-Charlotte. Na sliki princesa Astrid in njen soprog.

Dežnih plaščev

pravih angleških, nepremočljivih najcenejših, največja izbira je še vedno pri tvrdki

DRAGO SCHWAB LJUBLJANA.

General Obregon, najresnejši kandidat za naslednika mehiškega predsednika Callesa.

Zdravljenje slabokrvnosti z uživanjem jeter

Minule dni je na seji društva dunajskih zdravnikov predaval vseuč. prof. dr. Pal o novem načinu zdravljenja slabokrvnosti. Predavanje je vzbudilo izredno zanimanje in izzvalo živo debato, v katero je poseglo več odličnih dunajskih specialistov, ki so po večini pritrdjevali predavateljevim izvajanjem in navajali pozitivne primere iz lastne zdravniške prakse.

Slabokrvnost je zelo razširjena bolezen, ki se pojavlja v različnih oblikah in stopnjah; medtem ko nekateri ljudje kljub slabokrvnosti doživljajo starost, postanejo drugi žrtev že za mladih let. Vsekakor ima slabokrvnost razne vzroke, njen nastanek pa še vedno ni dovolj raziskan. Veliko zlo, ki ga povzroča slabokrvnost, je slaba odpornost anemičnega človeka nasproti drugim boleznim. Za zdravljenje se uporabljajo različna sredstva, n. pr. ribje olje, arzenik, železni preparati in transfuzija krvi.

Povsem nov način zdravljenja je upeljal v naše zdravilstvo prof. dr. Pal, namreč zdravljenje slabokrvnosti z uživanjem jeterne hrane, oziroma izvlečka iz jeter. To metodo so najprej upeljali ameriški zdravniki in prof. Pal je baš v njihovih zavodih spoznal nje učinkovitost. Uvedel jo je bil v lastno prakso, odtod pa se je razširila v dunajske bolnice in klinike. Povsod se je pokazalo, da ima nenavadno zadovoljiv uspeh.

Slabokrvni uživajo kar največ telečjih ali govejih jeter, in sicer pečene. Priporoča se, da sne za težjo slabokrvnostjo bolna oseba vsak dan vsaj 300 gramov jeter. Zelo verjetno je, da se bo mnogim ta hrana kmalu pristudila, če jo uživajo dan za dnem v taki količini. Na dunajskih klinikah si pomagajo tako, da jo prirejajo na razne načine; bolnik v tem primeru enolič ne spozna.

Drzna avijatičarka

Miss Kate Millerjeva hoče s kapetanom Lancstrom v kratkih etapah leteti iz Londona v Melbourne (Avstralija). Njeno dvokrovno letalce goni motor na 80 k. s. Na sliki na levi Miss Millerjeva, na desni kapetan Lancaster, fotografirana na letališču Croydonu neposredno pred odletom.

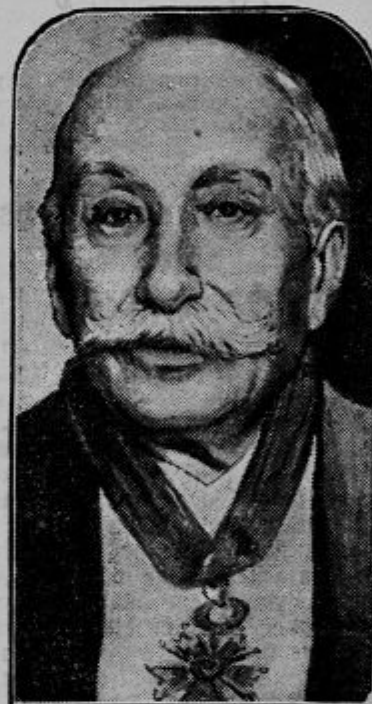
da uživa že cele tedne jetrno hrano. Mnogi ljudje pa jetrno kuro izvršno prenašajo. Ozdravili so bolniki, pri katerih so bila brezuspešna celo taka sredstva kot je n. pr. arzenik in transfuzija krvi.

Dunajski kemik dr. Stosius je izdelal izvleček iz jeter, ki je lažje užiten, ima pa enak uspeh, ki kilograma telečjih jeter se dobi 20 gramov ekstrakta.

Zdravniški teoretiki si razlagajo vpliv jeter na slabokrvnost tako, da vsebujejo jetra neko doslej še neznano tvarino, ki dražljivo vpliva na mozeg, v katerem se tvori kri, in sicer oboje telesce: rdeča in bela. Po dosedanjih opazovanjih ne vpliva jetrna hrana samo na rdeča, ampak tudi na bela krvna tesleca. To pa hkrati pričuje, da skrivajo jetra še marsikako biološko skrivnost, ki jo bo morala medicinska znanost razvozlati, iz zgodovine medicine je znano, da so jetrni ekstrakt uporabljali v razne namene srednjeveški zdravniki, pa tudi v ljudski medicini imajo jetra pri vseh narodih dolgo lečilno vlogo.

Naš rojak, dunajski vseuč. profesor dr. Jagić je na omenjenem zdravniškem sestanku izjavil, da je dosegel z jetrno dieto upravnih čudežne uspehe. Nekega moškega, ki je izgubil zelo veliko krvi, je rešil smrti izključno z jetrno hrano, ki jo je dobro prenašal in ki je takoj pokazala lep uspeh. Mož se je zredil za 12 do 15 kg in se je lahko mirno vrnil v prejšnji poklic. Takisto je na ta način ozdravil starejšega moža, ki je bil tako slabokrven, da je moral ležati v postelji. Zdaj je zaposlen pri prekladanju premoga. Jetrna dieta se je obnesla pri mladih deklicah in tudi pri bolnikih, ki so zboleli za zastrupljenjem krvi.

Če ti uspehi niso preoptimistični, smo dobili preprosto, a zelo važno zdravilno sredstvo.

Pomemben jubilej

Clément Ader, izdajatelj «Aviona», prvega letelca, je to dni slavil 30 letnico za avijatiško velevažnega dogodka: 14. oktobra 1897 se je namreč jubilant na Satoryjskem platuju v bližini Pariza dvignil v zrak in letel 300 metrov. Aparat je bil skonstruiran na parni pogon.

Pastor in stražnik

Neki angleški pastor je prišel pred sodnika. Obtožen je bil, da je s svojim avtomobilom preveč podil po london-skih ulicah.

— Pravite, da ste vozili le 20 kilometrov na uro, stražnik pa izjavlja, da si je zabeležil 50 kilometrov. Zelo rad bi vam verjel, gospod pastor, toda ne morem si misliti, da bi stražnik lagal. Nemara ste mu dali povod, da bi se rad znesel nad vami?

— Ne, je odvrnil pastor. Ne spominjam se. Pač!... Mogoče... Minuli teden sem ga poročil!...

Masako Işijo

uživa sloves najlepše Japonke. Nedavno se je zaročila s princem Sišibujem, bratom japonskega cesarja.

Plagijat

Neki angleški humorist podaja kratko in jedrnat definicijo plagijata, ki pove več kakor vsi dolgovezni članki in razprave, kar jih je doslej v javnosti izšlo o tej najpreprostejši panogi literature.

Naj jo navedemo doslovno: Literarni plagijat, meni ravnodušno Anglež, je problem, ki ga je kaj lahko razrešiti. Vzemimo, da na cesti srečamo gospoda, ki je ognjen v vašo sukno. Seveda boste stopili k njemu, češ: »Oprostite, mylord, ta sukna je moja.« — »Oprostite, vam bo odgovoril gospod, »hoteli ste reči: »Suknja je bila vaša...«. Jaz sem jo obrnil!«

Spomenik «Volčji diviziji»

so odkrili preteklo nedeljo v Patte d'Oie de Vouty (arondisman Aisne, Francija). Omenjena divizija, 128. po številu, si je pridobila svoje ime v herojskih bojih za Bois-le-Prêtre.

Ivan Albrecht:

Obisk

Prišel je k nam čisto spodobno in celo preveč ponižno: V roki je nosil razcapan suknjič in milo pogledoval zdaj tega, zdaj onega.

»Dva dni nisem nič jedel. Ali bi mi dali tle deset dinarjev — ali pa pet. Tako sem lačen.«

Bil je rujav in suhljat, že preko petdesetih. Bilo ga je skoro mučno gledati.

Raztrganih cunji pri hiši nikoli ne manjka, zato sem suknjič vliudno odklonil in naročil služkinji, naj da neznanca kruha. Sprejel ga je z izredno ponižnostjo in z jaskavljaj:

»Oh, če bi vzeli suknjič, da bi mogel kupiti kaj gorkega.«

Dal sem mu pet dinarjev in pripomnil, naj odnese tudi suknjič.

»Oh, gospod, saj ne maram beračiti! Samo pošteno prodam, kadar me tako le pritise, beračim pa ne! Rajši poginem.«

Vsem nam je imponiral s svojim ponosom. Kaj in kako je odhaial, se ni nihče brigal, ko pa sem kmalu za njim moral sam po opravkih iz hiše, sem videl, da njegov razcapani suknjič res leži na hodniku.

Grem proti parku na Taboru in zagledam možakarja, ki je bil pravkar pri nas, kako prodaja nekemu delavcu površnik. Vraga, kakor gledam, ko razprostrata, se mi zdi: moj je! Malo postojim in poslušam. Pet »kovačev« zahteva prodajalec, a kupec ponuja dva.

»Zlodja,« pravi prodajalec in nič več sledu prejšnje ponižnosti eni na njem, »brat bratu je vreden najmanj štiri metulje.« Take prilčnosti ne dobiš več!

Kupec namakne še enega kovača, prodajalec enega popusti, a nazadnje se le zedinita na štiri.

V tem pridirja za menoj dekla.

»Gospod, vaše suknje ni nikjer.«

»Le brez skrbi. Franca, tamle barantata dva zanj.«

Ko ju dekla zagleda, plane vmes:

»Hop, ta suknja je naša!«

»Kaaaj — avš!« jo nahruli ponižni mož, ki nas je obiskal, »copernica neumna, take suknje.«

V tem se okrene, me zagleda in utihne sredi stavka. Ozre se na desno in levo.

Kupec debelo gleda zdaj prodajalca, zdaj Franco, ki je tako nenadoma zmotila kupčijo.

»Tak kaj je?« zagodrnja in je vi-

deti nejevoljen.

Prizor je tako šegava mičen, da ne morem zadrževati smeja.

Gladni nazadnje znače parlamentarnosti:

»Vaša, pravite da je! Pa pojdimo in se prepričajmo!«

Mimo menem pot mu le ni luha. Z lokavim pogledom išče primerne smeri. Tedaj pride mimo oko postave.

»Gospod stražnik,« ga nagovorim, ali bi hoteli tamle — In mu povem na kratko zgodbo o dvodnevem stradanju.

Stražnik pristopi, izroči dekli suknjo, ki jo ta zmagoslavno odnese domov, meni pa pripomne pomilovalno:

»Ma kako le morete biti tako naivni, oštra, izobražen človek, pa nasede taki — oštra, saj ga poznajo že vrabci na strehi!«

Potem gladnemu:

»Alo, Cene, greva po ričet!«

»Bom vsaj pod streho,« se nasmehe in odkolovrati s stražnikom...

Ele trlične instalacije

(tudi v mestu Ljubljani). Popravila strojev in aparatov prevzema tovarna VOJNOVIC & Cie, Glince pri Ljubljani. Tel. 2043. — Proračuni brezplačno. 10.794

Martin Kelety:

Rojstni dan hišnega gospodarja

»Prosim vas, gospod Hemberger, le po vas prosim...« je govorila siromašno oblečena ženica in sklepala roke pred hišnega gospodarjem, ki je odločno odkimal z glavo:

»Ne morem čakati niti štiriindvajset ur, draga gospa. Sami veste, da sem tudi jaz siromašen, da nimam razen te hiše ničesar, kar bi me moglo preživljati. Če mi najemniki ne plačajo za časno, moram umreti od lakote. Saj vidite: od mene zahtevajo hišni davki, vodarino, tlakarino... Ne morem več popustiti in tudi ne čakati.«

Prosilka je obmolnila.

»Gospod Hemberger, vedno ste bili tako dobri... Ze dvakrat ste počakali in lahko bi storili to še v tretje. Mož mi boluje že pol leta in leži v postelji. Jaz sama moram preživljati njega, sebe in dvoje otrok. Gospod tajni svetnik mi je obljubil, da ga na mestu za hišnika, ko ozdravi. Potem vam plačamo vse. Samo dotlej še potrpite.«

Hišni gospodar jo je pogledal.

»Draga gospa, saj me poznate, da

nisem trdega srca. Ampak misliti moram tudi nase. Če se mi pripeti nesreča — kdo mi bo pomagal? Sam sem in moral bi klavrno poginiti. Ne pozabite tega!«

»Vendar, gospod, vi nimate družine... Poleg te hiše imate še eno... In imate tudi denar...«

»Gospa, kar jaz imam, to se vas ne tiče. Kako drzni postajajo ljudje! Čim lepše govoriš z njimi, tem nesramnejši so! Če ne plačate najemnine do jutri, vam zarubim pohištvo! Dovolj mi je tega! Izginitel!«

Siromašna ženica se je opotekla:

»Bog vam odpusti... Mogoče ne boste doživeli niti prihodnjega rojstnega dne, pa ste tako kruti...«

Po teh besedah je prosilka izgnila. Hišni gospodar je sedel v naslanjač in se je zamislil. Kakšna nadlega! V njegovi hiši živi, ne plačuje mu najemnine že pol leta, pa še hodi k njemu in jadicuje in stokal! Ne kadar se takemu človeku dobro godi — takrat si privošči jedi in pijače v obilju in celo pomišlja, ali naj ga pozdravi! Tako delajo vsi, ki ne znajo denarju cene in ne vedo, kako trdo se hrani... Potem pa pride bolezen in napravi prevrat.

Kljub temu premišljevanju mu je bi-

Kraljestvo mode

Okrasje na oblekah

Splošno se v zadnjem času opaža, da so damske obleke le skromno garnirane; podobna je celo, da je ženski svet na okrasje pozabil v domovi, da linija obleke same odgovarja svojemu namenu in da ne potrebuje nobenih pridankov, ker itak doseže zaželjeno učinkovitost.

Vsemu temu je treba v izvestni meri pritegniti; velja pa obenem tudi pripomniti, da je časih potrebno in naravnost nujno, da se obleka garnira — bodisi s trakovi, s čipkami, z umetnimi svetovi, z biserjem ali z vezeninom.

Moda travkov, res in čopov je skoz in skoz ornamentalnega pomena.

Naša slika predločuje v prvem in drugem modelu izpopolnjevanje se tip kostumnega kompleta. Na prvem modelu vidimo jopico in obleko iz sinjesive zubele. Zgoraj del obleke je narejen iz istobavne težke svile. Jopica je obšita s sivim krznom, ki obroblja tudi rokave. Borte, kraseče, obleko, so svetlejšega odtenka ter tvorijo prehod od svile k blagu. Krilo je spredaj zvončasto, zadaj gladko.

V sredi upodobljeni plašč je iz črnega blaga. Garniran je s črno vezeninom, obrobljen pa z rjavim krznom. Posebno važnost je polagati na zvončasto obliko krila, ki je obšita s krznom tudi ob strani.

Za obiske in večerne prireditve je posebno prikladna obleka kakor jo prikazuje

predzadnji model. Zgoraj del te toalete je čisto priprost in enostaven. V spodnji polovici gornjega dela je obleka okrašena z resastimi našitki, ki povdarjajo nežnost. Krilo je zvončaste oblike, prepasano in v pasu zavozlano. Resaste našitke vidimo tudi na rokavih. Vijejo se v podobi obročkov.

Zadnji model na desni prikazuje obleko plaščaste oblike prikladno zlasti za starelše in močnejše dame. Osnovna barva tega modela je črna, temnorjava ali svetlozelena. Okrasje je lahko individualnejše in prostejše. Ravnanje se bomo v tem pogledu vedno po osebi, ki se ji model prilaga.

Tip najnovejše ročne torbice

Ta ročna torbica je zanimiva že po svoji obliki. Mislimo si jo lahko v svetlojavi barvi. Krase jo temnenasti našitvi iz temnorjave usnja. K tej torbici spada denarnica iz nasprotne modne, t. j. temnorjave barve.

Bolero-jopice

Je novost, katero so spravili modni ateljeji v promet šele letos. Jopica je domače ročno delo. V jesenskem času je brez rokavov, katere ji našilemo šele pozimi.

grmovju pa je legla prozorna megla kakor tančica, zakrivačoča večne tajne matere zemlje.

Prihodnje jutro sem vstal že ob štirih. V obsežen nahrbtnik sem spravil še dve precejšnji vreči in nekaj papirnatih vrečic, tako pač za vsak slučaj. Kam da grem, so me doma izpraševali. Do mi je dolgčas, sem potuhleno odgovarjal; da se moram malo izprehoditi in da me najbrž do večera ne bo domov. Če grem po jabolka, so mi poizkušali izvabiti skrivnost, naj gledam, da dobim zdrava, neobtočena, če pa mislim nakupiti krompirja, naj bo poceni in pa gledam naj, da bo iz peščene zemlje, tak da je dober.

Na kolodvoru vse črno ljudi. Če gredo nemara vsi ti ljudje na kako božjo pot, sem previdno vpraševal vratarja. »Nak, vsi za gobami! Več kot tisoč kart je že prodanih za razne postaje, kjer so v bližini znani gobji kraji, mi je vratar slovesno izjavil. Zdelo se mi je pa, da je z levim očesom uprl svoj zlobni pogled v moj nahrbtnik, z desnimi mi pa škodoželjno, komaj vidno, namežiknil.

V velikem oddelku tretjega razreda sem se pomešal med »božjepotnike«. Moški z nahrbtniki, ženske s koši in košarami, otroci s košaricami. Vse posode prazne, obrazi zamišljeni, pogovor o vremenu in takih neskladnostih. Vlekel sem na ušesa, da po-

izven kaj o »terozu«. Nemogoče. Zapletel sem se v pogovor s še dokaj prijazno ženo, ji pripovedoval, da imam važen kupčijo tam in tam, da bo nemara več in jo naposled vprašal, če gre mogoče res na božjo pot in da naj pomoli tudi zame. Pogledala me je po strani, malo pomežiknila in hudomušno odgovorila, da gre na tako božjo pot, kakor jaz in da naj sam pomolim zase, ona pa da bo zase in za svoje.

To je bil prvi Kolomanov žegen. Močkal sem odslej in čakal, kedar in kje izstopijo. Za tako druhaljo ne grem in ne grem, saj me v gošči še napadejo, odzamejo težko priporjeni plen in še potolčejo. Čakal sem tedaj prav do zadnje postaje, izstopil in hodil že kake tri ure po hribih in dolinah, prebrel nekaj potokov, obiskal vse jase, »naletel« na vse mogoče užitne in strupene gobe, toda dobil sem samo dva jurčka, menda očeta in sina: prvi z velikim obsegom je imel že mehke klobut, drugi svež, pa je bil docela obleden, pod njim je pa spal črn polj nevdramno spanje. Ker je med tem začelo še močno rostiti, sem se zatekel v kmečko hišo tam pri Stanježu na Koroškem. Bil sem pri Kolmanovi mami, zdravi, čedni ženi. Predstavil sem se za prekupevalca deželnih pridelkov in tako sva sklenila kupčijo z jajci. »Od jarek po pet, od starih po šest. Če ne daste, pa z bogom. Še v mesto mi jih ni treba nositi,

Radio

Izvešček iz večernih programov

DUNAJ (517 m 7 kw), LONDON (Davenport 1604 m 25 kw), PRAGA (349 m 5 kw), STUTTGART (379 m 4 kw), FRANKFURT (428 m 4 kw), BRNO (441 m 3 kw), RIM (450 m 12 kw), LANGENBERG (469 m 25 kw), BERLIN (484 m 4 kw), VARŠAVA (1111 m 10 kw), MOSKVA (1450 m 12 kw), ZAGREB (310 m 0.7 kw), DAVENTRY (1604 m 25 kw).

Nedelja, 23. oktobra.

BERLIN 20.30: Koncert orkestra na pihala.

FRANKFURT 19.30: E. Křenek: »Jouny svirac« (Prenos iz opere).

LANGENBERG 19.30: E. d'Albert: »Nižavac« (Prenos iz Düsseldorfa).

ZAGREB 20: Koncert tamburaškega zbora »Grič«.

PRAGA 20: Poljuden koncert orkestra in solistov.

21.30: Koncert, — 1. Dvořák: Dva slovanske plesa. — 2. Petje. — 3. Hubay: Bolero.

LONDON 22.05: Koncert. — 1. Pesmi Londona Ronald. — 2. Saint-Saens: »Sampon in Dailac«. — 3. Gounod: Faust; arija. — 4. Mendelssohn: Violinski koncert. — 5. Dve pesmi. — 6. Myddleton: Stare angleške pesmi.

BRNO 20: Arije iz Smetanovih oper.

RIM 20.45: Odlomki iz Massenietove opere »Werther«.

DAVENTRY 22: Poljuden simfonični koncert.

DUNAJ 18: Wagner: »Mojsirovci norimberški« (Prenos iz Državne opere.)

VARŠAVA 20.30: Večerni koncert orkestra in solistov.

MOSKVA 20: Poljuden večerni koncert.

Ponedeljek, 24. oktobra.

BERLIN 20.30: R. Strauss: Sonata za violino in klavir v Es-duru, op. 18.

FRANKFURT 20.15: Koncert na citre, nato orkestralen koncert.

LANGENBERG 21.15: Slovanska glasba. — 1. Dvořák: Navihani kmet; uvertura. — 2. Rožički: Mona Lisa Gioconda. — 3. Musorgskij: »Slike z razstave«. — 4. Čajkovskij: Serenada za godalni orkester. — 5. Borodin: Ruske scene. — Moskva. — 6. Borodin: »Princ Igor«.

STUTTGART 20: Klavirski večer. — Bach, Bach-Busoni, Beethoven, Chopin.

ZAGREB 20.30: Češko komorna glasba. — 1. Dvořák: Trio v Cis-molu. — 2. Dumskij: Trio. — 3. Smetana: Trio v G-molu. — 4. Suk: Elegija.

PRAGA 19.30: Granichstädten: »Lastavice gnezdo«; opera.

LONDON 21: Vojaška godba. — 1. Wagner: »Večni mornar«; uvertura. — 2. Štiri pesmi za bariton. — 3. O'Donnell: Tema z variacijami. — 4. Štiri pesmi za bariton. — 5. Čajkovskij: Italijanski capriccio.

22.30: Koncert komorne glasbe. — Beethoven, Schubert, Saloux, Parry, Mozart.

BRNO 19.30: Lisztove skladbe. — 1. Leto romanja. — 2. Pesmi. — 3. Serenada.

DAVENTRY 19.45: Koncert seksteta in poljuden koncert komorne glasbe.

VARŠAVA 20.30: Komorna glasba. — 1. Borodin: Kvarlet v Des-duru. — 2. Grečninov: Vijolica in druge pesmi. — 3. Glazunov: Suita.

MOSKVA 20.30: Večerni koncert.

Torek, 25. oktobra.

BERLIN 19.30: Pojavi in teorije okultizma. (Predavanje.)

20: Händel: »Samson«; oratorij v 3 delih za zbor in orkester.

FRANKFURT 20.15: Pevski koncert. Sledi: Komorni koncert. — 1. Grieg: Godalni kvarlet, op. 27. — 2. Dvořák: Klavirski kvarlet v Es-duru, op. 96.

STUTTGART 21: Koncert orkestra in solistov.

ZAGREB 20.30: Koncertni večer. — 1. Dvořák: Balada. — 2. Smetana: »Domovina«. — 3. Krano: Lužičko-srbska rapodija. — 4. Franek: Sonata. — 5. Suk: Pesem in ljubav.

PRAGA 20: Koncert pevskega zbora Reitera iz Letonske. Sledi koncert španskih nar. pesmi, nato večerni koncert lahke glasbe.

LONDON 22.40: Koncert seksteta. — 1. Urbach: Griegove melodije; fantazija. — 2. Tri pesmi za sopran. — 3. Kreisler: Ljubavna pesem. — 4. Chaminade: Piereta. — 5. Grainger: Kolonjska pesem. — 6.

Štiri pesmi za sopran. — 7. Toselli: Serenada. — 8. Paderevski: Menuet. — 9. Massenet: »Manon«; arija.

DAVENTRY 21: Verdi: »Traviata« (Prenos iz Manchestera.)

VARŠAVA 20.30: Kálmán: »Jesenski manevri«; opereta.

MOSKVA 19.55: Prenos opere iz drž. akademškega teatra.

Sreda, 26. oktobra.

BERLIN 20.30: L. Thoma: »Prvi razred«. Burka v 1 dej. Lahka večerna godba.

FRANKFURT 20.15: Mešan večer. (Orkester, solist, — narodne in druge pesmi.)

LANGENBERG 20.10: Proslava »Minnesang« (Sodelujejo solisti in orkester.)

STUTTGART 20: Simfonični koncert. — 1. Dvořák: Suita št. 112. — 2. Brahms: IV. simfonija.

ZAGREB 20.30: Koncert lahke češke godbe.

PRAGA 19.15: Koncert za ples, nato mešan večer.

LONDON 20.15: Haydnove klavirske sonate.

20.45: Pevski koncert. Verdijeva »Traviata«.

DAVENTRY 19.45: Biskopove in Benedictove skladbe. Koncert okteta.

DUNAJ 19: Verdi: »Aida« (Prenos iz dunajske opere.)

VARŠAVA 20.30: Večerni koncert, nato godba za ples.

MOSKVA 20.30: Večerni koncert.

Vesela vest za naše radio-amaterje

Naše radio-amaterje je zadnji čas zelo iznenadilo, da so konstatirali pri nakupu znano odličnih cevi »MR 3«, da so te cevi sedaj opremljene z vratom iz bakelitna mesto nekdanjega kovinskega vrata. Ta sprememba je odstranila pri cevi delovanje kovinskih mas, iz katerih je bil sestavljen vrat. Tudi aktivna grejalna žica je sestavljena in montirana po novih ameriških metodah, tako da se je kvaliteta sprejemanja s cevmi »MR 3«, ki je bila tudi do sedaj odlična, izboljšala do skrajnosti. Cene cevi je pustila trdka »Tungsram«, d. d. vsceno nespremenjene, ker je prešla tovarna radi znanega povečanja naročil k racionalnejšemu proizvodnji radio-cevi v seriji.

Kino

Filmski igralci

Gilbert Roland

Je danes star 22 let. Rodil se je v Španiji, kjer so mu bili praded, ded in oče slavni toreadorji. Tudi Gilbert sam je zrastle v krog toreadorjev krvave arene, in zato ni čuda, da je vsa njegova rodovina videla v njem toreadorja, zlasti ker je bil rojen meseca maja v znamenju bika. Živel je v nekem gradiču blizu Seville, in ko je bil star 19 let, so ga starši poslali na potovanje. Prišel je tudi v Kalifornijo; mladeniču z romantičnimi težnjami je kraljestvo filma tako ugajalo, da je sklenil ostati v Hollywoodu. Kjer jih čaka na tisoče in tisoče zastoj, je imel Gilbert Roland srečo — kmalu je dobil manjše angažmante, nakar je igral z Bebe Danielsovo v filmu »Njen rekord«.

Med tem je Norma Talmadgeova iskala partnerja za vlogo Armanda v filmu »Dama s kamelijami«, prirejenem po romanu Dumasa sina. Nekega večera je bila Norma s svojim možem in ravnateljem Schenckom v majhnem hollywoodskem kinu in tu je Gilberta videla na platnu. Takoj je spoznala, da je našla zaželjenega partnerja, in drugi dan je Gilbert mislil, da je najsrečnejši človek na svetu; dobil je pogodbo, po kateri je imel igrati Armanda Duvala, najslavnejšega ljubimca vse svetovne literature.

Gilbert Roland je visok 172 cm, lasje so mu črni kot ogle, oči imajo temnorjavo. Od sportov ljubi najbolj boks, jahanje in sabljanje.

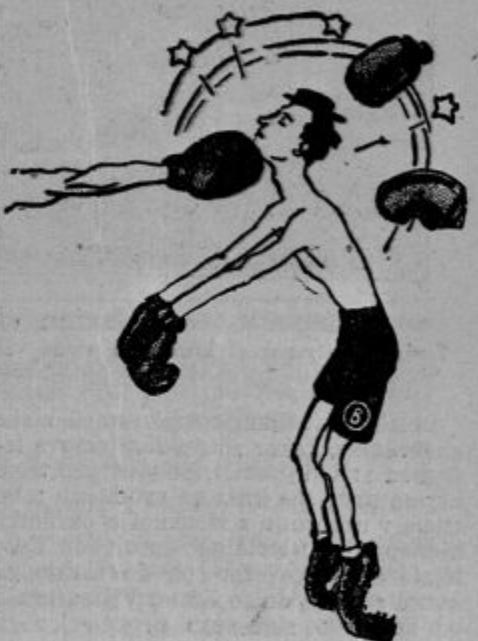
»Ladja prokletih« je naslov originalnega filma, ki se vrši na najbolj zanimivi vrsti ladij, kar jih plove po oceanu. »Ladja prokletih« je ladja, ki vozi kazence iz Amerike na samotne otoke v Tihem Oceanu.

Richard Dix se brani devotk, ki ga preganjajo.

nu. Režijo vodi bivši režiser Lilliane Gish. John S. Robertson, zaposleni so pa Lars Hanson (duhovnik), Pauline Starke (vlačuga), Ernest Torrence (kapetan) in Marceline Day (šupnikova zaročenka). Zanimivo je, da je »Ladja prokletih« eden onih redkih filmov, za katerih tekst so bili angažirani pisatelji svetovnega glasu. Za gornji film je sestavil tekste John Colton, avtor drame »Dež«, ki je minule sezone vzbudila splošno pozornost na ameriških odrih.

»Eleganca brade pred Kristusom. Večina ljudi misli, da na orientu nosijo ali so vsaj nosili silno dolge brade. Film, ki mora bolj kot druge umetnosti paziti na zgodovinsko točnost, pa dokazuje, da ni baš tako. Za film »Kraljica harema« so mnogo študirali ter pri tem našli, da so v starih časih smele biti brade dolge največ 7 do 8 cm, če nositelji ni hotel veljati za neelegantnega človeka. Pri tej priliki so tudi ugotovili, da se začenja doba obratih brad šele l. 326. pr. Kr., ko je Aleksander Veliki najbrž iz higienskih razlogov prepovedal svojim vojakom nositi brado.

Buster Keaton se uči boksanja

Glasovi nemih umetnikov

Marsikdo je gotovo premišljeval, kak vtis bi na nas napravili filmski igralci, če bi jih slišali govoriti. Evo nekaterih podalkov!

Pola Negri govori s slabim tujim akcentom. Njene geste so vse prej nego teatralne. Clara Bow, tipično sodobno dekle osamnjatih let, ima glas, ki se ji povsem prilaga. Nekoliko je skromen, nekoliko pa tudi koketen.

Bebe Daniels ima poln, zvonek alt, in njen naglas je zelo energičen.

Richard Dix in George Brancott sta oba dovršila igralsko šolo ter govorila deloma kot gledališka igralca, malce pozarsko in teatralno.

Naroli Lloyd pravi, da je zanj in za njegove prijatelje sreča, da ni šel za opernega pevača. Zakaj, ne bilo bi mu lahko odločiti se za bas ali za bariton.

Prodajalec: »Ali naj vam dežnik pošljemo na dom?« (»Passing Show«)

so najboljše, najtrajnejše in zato najcenejše.

Moderna kožuhovina

vseh vrst

izbira plaščev, jop itd.

L. ROT LJUBLJANA

Mestni trg šte. 9

Oglejte si našo izložbo

SVETLA GLAVA

PEČE LE Z

Dr. OETKER- JEVIM

BACKINOM

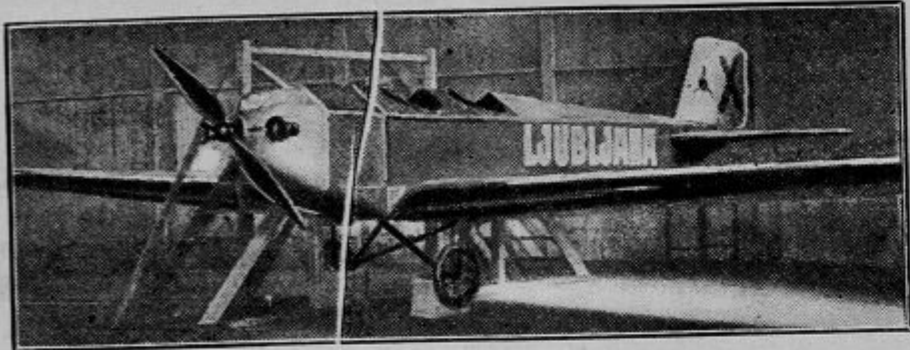
Najbolj preiskovane recepte razpošilja na željo brezplačno in prosto od poštnih pristojbin

Dr. Oetker, d. z. o. z., Maribor.

TABOR 5. NOVEMBRA
GODBA—KABARET—JECA
KONCERT—PLES—ZABAVA

Krila naše „Ljubljane“

Pozdravljeni, Šmarna gora in Sveta Katarina! Moderni Ljubljančani ne bomo več proučevali ptičje perspektive z vajinih vrhov; za 100 Din nas bo dvignil zrakoplov »Ljubljana« v zračne višave in letal bo z nami nad Ljubljano in okolico. Če priračunamo k vsem mericam cvička in parom klobas, porcijam gnjati in vrčkom piva, ki jih potrebuje motor navadnega zemljana, da se povzpne do skromnega razgleda, še par litrov prelitega potu in pet parov žuljev na nogah, tedaj dobimo jasen rezultat, da je avijon cenejši, kadar gre samo za lep razgled. In samo tega si bomo lahko privoščili na krilih naše »Ljubljane«.

Avion »Ljubljana«

Zadaj na stranskem krmilu je vidna velika črka »X«, mednarodno določen znak za našo državo.

Letalo »Ljubljana« spada med nizke enokrilnike, kakor znana Junkersova letala za zračni promet. To pa vsled tega, ker so pritrjena krila na spočnem robu trupa v nasprotju z visokimi enokrilniki, kjer so krila pripeta na zgornji rob. Celo letalo od propelerja pa do skrajnega konca repa je dolgo 7,3 m. Višina letala od koles do skrajnega propelerjevega konca je 1,75 m; njegova razpetina, to je dolžina preko kril, pa meri 13 m.

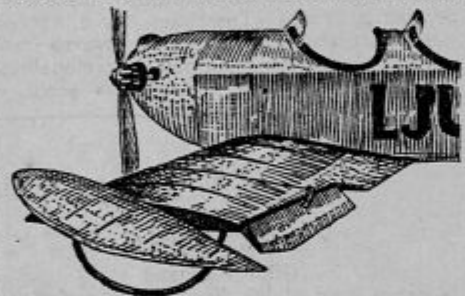
Na sprednjem koncu trupa je pritrjen motor, posebno lahka in sigurna konstrukcija znane tvornice Daimlerjevih motorjev, torej ima dva cilindra ter 885 kubičnih cm vsebine. Cilindra ležita v vodoravni legi drug drugemu nasproti in ju hladi zrak. Vsak cilindar ima štiri prezračilnike. Skozi dva vsrkava motor zmes zraka in bencina v cilindre, skozi ostala dva ventila pa potiska bat zgorele pline na prosto. Motor proizvaja maksimalno 20 k. s. in napravi 3000 obračajev na minuto.

Pri tako visokem številu obračajev pa bi delal propeler jako neekonomično, radi česar je med motorjevo in propelerjevo osjo vdelana prestava potom zobatih koles, tako da se pri 3000 motorjevih obračajih zavrti propeler le tisočkrat na minuto. Tako prestava se je izkazala za jako ugodno in omenimo

po zadnjem robu pa s platnom. Letalo je dvosedežno, pilot sedi spredaj, zadnje mesto pa je določeno za pasażirja. Pilot ima pred seboj višinometer, tahometer in brzinometer. Ker je aparat namenjen tudi v šolske svrhe, ima dvojno krmilje.

Višinsko krmilo in krilca se uravnava z navpičnim krmilnim drogom, ki se da premikati v vseh smereh. Če se potisne krmilni drog naprej, se nagne aparat navzdol in obratno. S premikanjem krmilnega droga na desno in na levo pa se premikajo krilca na konceh glavnih kril navzgor oziroma navzdol in s tem se nagiba letalo na desno oz. na

levo. Stransko krmilo pa se uravnava s pedalom, t. j. z drogom v vodoravni legi, ki se z nogami potiska naprej oz. nazaj in s tem obrača stransko krmilo

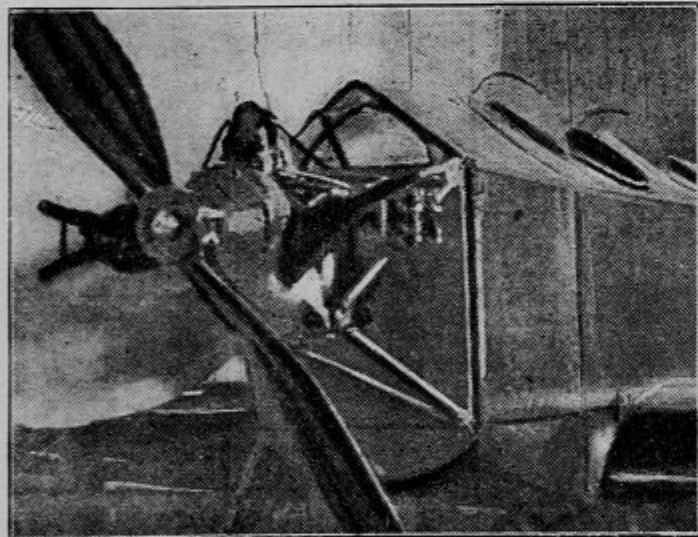

Pogled na krilca

(Če se pomakne krmilni drog v smeri puščice, tedaj se postavijo krilca v to lego. Levo krilo se dvigne, desno pa pobeši.)

na levo oziroma na desno. Kolesi nista pritrjena na skupni osi, marveč ima vsako kolo posebno os, pritrjeno na jekleni piramidi pod trupom.

Največja višina, do katere se more povzpeti letalo, je 5000 m, največja višina z normalno obtežbo pa 3700 m. Da more doseči aparat tolikšno višino, je mogoče le na ta način, da se od višine 1500 m naprej odpre posebna zaklopka,

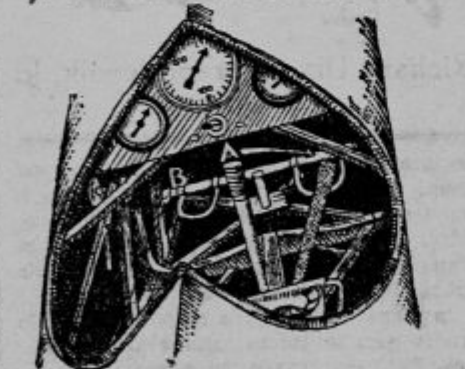
Pogled na motor in propeler aviona »Ljubljana«

naj, da se čedalje bolj poslužujejo tudi na velikih potniških letalih, kjer je absolutna varnost vožnje prva skrb. Motor porabi na uro pri polnem delu 5 kg goriva in pol kilograma olja. Kot gorivo se uporablja zmes, obstoječa iz 60 odstotka bencola in 40 odstotka bencina. Torej ne žene motorja sam bencin, kakor se navadno domneva, ampak obstoji pretežni del goriva iz bencola, kar ima svoje posebne dobrote glede na enakomerno delovanje motorja. Pri tej priliki moramo pripomniti, da v celi Nemčiji, ki velja v Evropi za vzor glede zračnega prometa, ne vozi niti en avijon samo z bencinom, marveč se uporablja povsod v pretežni množini bencol. Za naše razmere je to v toliko neugodno, ker je v najnovjšem času država ponovno močno zvišala trošarino zani, ki se je vsled tega naenkrat podražil od 11 na 14 Din za kg.

Gorivo se nahaja v tanku, ki je pritrjen pred pilotovim sedežem tako visoko, da gorivo samo teče v motor, torej ne da bi bilo treba uporabljati kako črpalke. V tank gre 25 kg goriva, kar zadostuje za kakih pet ur normalnega poleta s hitrostjo 100 km na uro. Pri največji hitrosti letala, ki znaša 120 km na uro, dela motor nekoliko manj ekonomično, porabi torej povprečno več goriva. Sicer pa se leti z maksimalno hitrostjo le redkokdaj, ker pri tem tudi motor trpi mnogo več in se prej obrabi. Pri normalni vožnji in brezvetrju bi torej ljubljanski avijon lahko preletel progo Ljubljana - Beograd vzdržema brez pristanka.

Teža letala samega znaša 270 kg. V njem je prostora za dve osebi, za 30 kg olja ter za 10 kg prtljage, tako da dvigne v celoti lahko 450 kg. Krila imajo 20 kvadratnih metrov nosilne ploskve, tako da nosi vsak kvadratni meter težo 23 kg in porablja za to 1 k. s. Krila so lesena, prevlečena s predaj z šmirgljem,

skozi katero vsrkava motor dodaten zrak, ki omogoča dovolj intenzivno zgorevanje v atmosferi, ki je nad 1000 m že občutno razredčena. Aparat je bil izdelan v tvornici Klemm v Stuttgartu in nosi značko L. 20. Stal je 132.000 Din. Kljub temu, da je to še povsem moderna tipa, vendar ima že za seboj celo vrsto lepih uspehov. Tako si je letalo te

Pogled v notranjost pilotovega sedeža

(Spredaj višinometer, brzinometer in tahometer. Spodaj krmilni drog A, s katerim se uravnava višinsko krmilo in krilca ter pedal B za stransko krmilo.)

vrste pridobilo v krožnem poletu po Nemčiji 1. 1925. na progi 5000 km prvo, drugo in tretje mesto med letali, ki so bila opremljena večinoma s 3- do 4-krat jačimi motorji. V tistem poletu so bila zastopana 4 taka letala in sicer je preletelo prvo 3800 km, drugo 3400, tretje pa 3100 km. Vsa ostala letala, ki so tedaj konkurirala, so preletela le 1800 do 2000 km dolge proge. Septembra meseca letošnjega leta se je posebno odlikovala ta tipa v nemškem Sachsenflugu, kjer je startalo 19 lahkih sportskih avijonov. V tej tekmi si je priboril Klemm L. 20 drugo, tretje, četrto, peto, šesto, sedmo in

osmo mesto med ostalimi avijoni, ki so imeli vsi znatno močnejše motorje.

Ljubljanski avijon se bo porabljal za šolanje novih pilotov in pa za izpopolnjevanje starih. Uporabljal pa se bo tudi za polet s pasażirji, na kar interese posebno opozarjamo. Enkratni polet bo stal 100 Din in se naj interesenti, ki žele leteti, javijo v tajništvo ljubljanske Aerokluba (Kazina). Ravno tako poziva klub one izvoljence, ki so ob priliki letalskega mitinga prejeli številke za polet, naj se zglase v klub, da bodo ob prvi priliki leteli z novim avijonom in ne bodo na ta način prikrajšani za polet, ki ga radi pomanjkanja časa na mitingu niso mogli absolvirati.

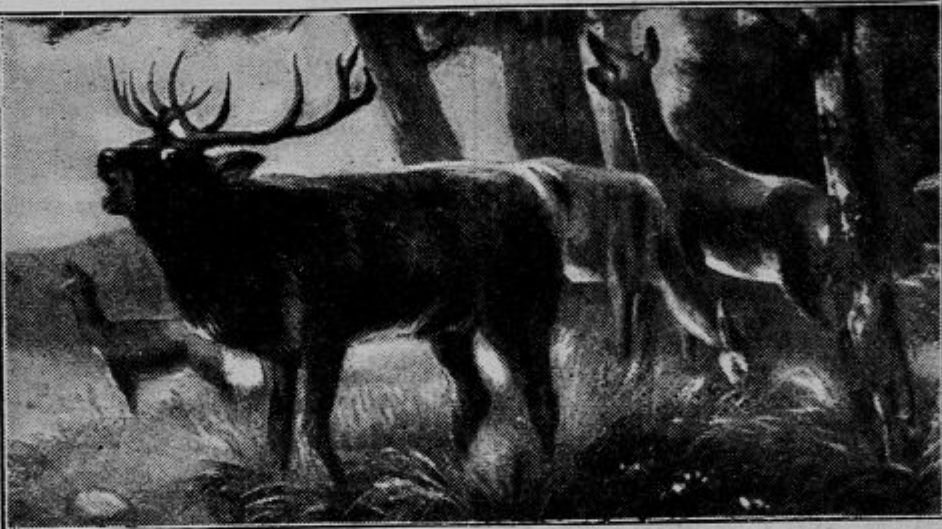
Jesen v planinah

»Svet' Mihi je dan zašu!« Tako pravi Gorenjci in s tem menijo, da je prišla o sv. Mihaelu popolnoma nova letna doba. Ne briga jih, kakšno vreme prorokuje pratika in vse eno jim je, kaj je naslikano poleg svetega Mihe: ali dež, ki se po planinah spremeni časih v sneg, oblačno ali tudi jasno. O sv. Mihi mora zadnja živina s planine in drobica z visokih goličav.

Nekaj dni že vleče močan zapadni veter in neusmiljeno goni megle. Končno stori, da nastanejo silne plohe in narastejo gorski potoki. Šele zatem potegne oster sever, ki nažene zopernega dolgočasneža. Vrhove pobeli deviška

Komaj leže v dolino mrak, se oglasi gori pod Turni, kjer je sicer prava domovina gamsov, srednje močan jelen, ki je še koncem poletja spremljal najlepše kar jih je bilo v Koritu. Ni še dolgo, ko sta v lepi, od mesečine obsejani noči pošteno obdelala drvarjev oves in pohrustala nekaj zelja in pese. Bila sta si dolgo prijatelja, posebno pri raznih nepoštenih dejanjih. Ko pa se je šlo za neželjene srčne občutke in sta se sukala okoli mladice, sta se skregala in slabše je moral oditi. Izbral si je starejšo košuto z mladim, da bi ga tolažila v jesenskih svatovskih dneh.

Ali komaj ona zasliši mogočni glas

Jelen ruha in kliče na boj druge jelene

belina, srednje lege pa posrebi prva slana.

Odsihod so v gorah hladni večeri in dolge mrzle noči, ki preženejo skoraj sleherni človeško bitje v nižavo. V gorah zavladala skozi nekaj dni veličasten mir.

Ali ta mir ne traja dolgo. Jesenski čar silno vpliva na največjega prebivalca in krasitelja gorenjskih planin, na mogočnega jelena. V njegovem srcu vzkipi in iz orjaških prsi se izvije mogočen glas, ki osupne trenutno vso pokrajino. Kakor bi se odtrgal velik plaz in drvel čez prepad, podirajoč po pobočjih stara debela, tako zarohni sredi najsvetejše tišine na mali trati, porasli z redkimi mecesni, pod skalnato Storičovo piramido, visoko štrlečo preko njegovih gorskih sosedov v jesenske jasnine. Ne strah, nekaj svečanega se pokoti bajtarja, ki drvari ter skoraj izpusti sekuro in se prekriža.

»Jej, jej, sedaj je vse skupaj!« jeclja sam s seboj in si mane roke, veseleč se lepote stvarstva. Čaka in čaka, ali to pot se jelen več ne oglasi. Pač pa posluša drvar jelena ponoči v svoji bajti, viseči v strmi gorski rebri. Čez dan rohneči jelenov glas postane v noči dokaj mehkejši in vabljivejši, kakor da je namenjen dolgouhim, visokonogim ljubicam.

Drvar ima prav! Iz vseh krajev prihajajo košute v še mlado, z visoko travo poraščeno poseko, kjer so skrbno, kakor korakajoči vojaki, razvrščene smrečice. Dve veliki starki, nepriljubljene med jelenjadjo brez telet, ki sta velik del leta presamotarili in tri lanske družice, ki so bile skozi vse leto v bližini rogatega paše ter za ženitovanjsko dobro popustili svoj naraščaj, so prišle kar brez sramu. Nekoliko bolj v zadregi pa se ji približuje mladica, kateri je paša kaj rad podvnil med letom. Mladica se ne more načuditi svojemu častilcu, ki ji je večkrat šepetal, da mu je všeč samo ona. Sedaj pa hoče imeti kar vse. Čudi se tudi vsiljivosti svojih plemenskih sester.

Skozi dvodnevno precej toplo vreme se ne oglašajo jeleni in gozd zopet molči. Tem gorja pa je tretja hladna noč, na čije predvečer novina pobeli dolgi do bukovja.

velikega paše, postane nemirna in želi oditi tja, kamor so odšle mnoge druge. Da se izkaže pogumnega in si ohrani nevesto, je prišel on prvi trobiti. Ne gre pa naprej in je zadovoljnejši, da ga ne obiščejo drugi.

Paša izpod Storičusa prisluškuje, nato pa zatrobi dokaj jače kakor navadno. Stari botri kar priskočita in se dobričkata gospodarju, pričakujoč prijetnih trenutkov. Ali kakor se vidi, je paša precej nerazpoložen in še nekoliko

Jelenja borba za košute

utrujen od prvega svatovanja s svojo najmlajšo izvoljenko.

Paša posluša in se čudi, koliko ženinov vriska to noč. Malo po polnoči leže kraj parobka, od koder bo imel zjutraj lep razgled po dolini in tja gori pod plazove.

Komaj malo zadremle, že se prebudi in plane kvišku. Zopet prisluškuje, toda to pot zelo vznemirjen in skoraj ne veruje lastnim ušesom. Okreče glavo, obrača uhlje in sedaj dobro sliši, da je resnica, da ga niso varala ušesa. Globoki bas, ki se neprestano dviga in izzvini dolgo zategnjeno, zarohni gori pod Vanežem. Ta glas, ki mu je znan že iz lanskega leta, mu pretrese kosti. Oglasil se je tisti stari velikan, z zamakanim suhoparnim rogovjem, ki je pa poznan kot najnevarnejši in najspretnjši borilec. Lansko leto sta se dvobojevala in poleg hudih ran je doživel paša tudi sra-

moto, ki ga je hujše skelela kakor najbolj skeleča rana. Zopet zatrobi nevarni nasprotnik.

Paša premišljuje, kako bi se rešil neprilike. Morda bi bilo bolj ugodno, da se srečata kje drugod in izvoljeta borbo brez prič ali — ali — da se umakne tja, kjer ga nikdo več ne najde? A že je prekasno. Prebudil se je ves harem in košute pozorno motre svojega gospodarja. Mladica, ki je včeraj občutila prvič zaskonske sladkosti, ne dvomi o njegovem junaštvu, košute srednje starosti gledajo nekoliko plaho. Skodoželini pa so pogledi stark; hudobnost sije iz njihovih oči. Komaj čakata, kdaj pa prilomasti gozdni strah. Prisostvovali sta lanski borbi, videli sta veliko njegovo ponižanje, ki bi ga tudi letos privoščili svojemu prstovoljnemu gospodarju, ki ju je včeraj zapostavil za mlečnozobo mladico.

Jelena se oglašata in vsak trenutek se mora pojaviti na bolišču nevarni nasprotnik, zvezde blede, konica Storičeve piramide je lahko zadahnjena. Iz višine preko posrebnega pobočja se polagoma pomika proti dolini jesenska noč, nji pa sledi korak za korakom poslanec dneva — jutro, odeto v siv plašč.

Baš, ko pogleda jutranji svit v poseko, dvigne razburjeni paša glavo, vrže po sebi mogočno rogovje, potegne vase z jesenskim vonjem napojeni zrak in mogočno zatrobi.

Med mladimi, par metrov visokimi smrekicami, rastočimi ob poseki, se nekaj zamaže in skozi goste vejeve se prikaže gozdni strah. Velika glava, okrašena s kratkim debelim oguljenim rogovjem, na katerem so močno izraženi samo očesni odrastki, zlobnega mežikajočega pogleda, nekaj časa mirno štrli. V trenutku, ko se okrene paša proti nepoklicanemu gostu, ta zasučje glavo in vjame nasprotnikovo čelo. Z vso silo pritiska na nasprotnika in z velikim naporom se bori proti paši, na čijega životu so napete vse mišice in mu skuša preprečiti pristop v poseko. Ali nič ne pomaga; že se nadaljuje in stopnjuje borba v poseki. Nevarna nasprotnika neusmiljeno teptata mlad smrekov nasad.

Stari košuti bi najraje kar vzkliknili od veselja, ko vidita, kako zapuščajo moči njunega prejšnjega čestilca. Krva ve sline tečejo iz ust paše, ali še ne odneha, dokler ga gozdni strah ne pririne na kraj poseke v jarek. Premaganec, ki je skozi vse poletje ponosno hodil in si lastil slavo najlepšega, beži in se boji, da bi mu zmagovalc ne sledil in ga ne preprepal z nevarnim rogovjem.

A tudi nasprotnik je že omagal. Še strašnejše zarohni in odhaja. Njemu ni za ljubico, ne za naraščaj, on sovraži

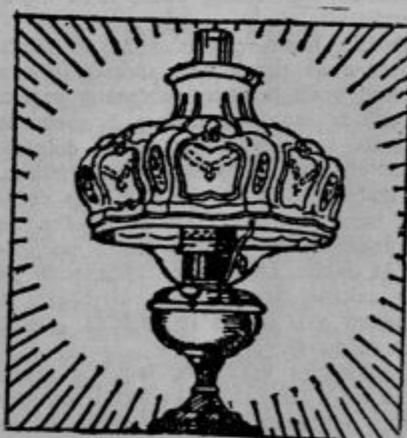
vse, on živi v zlobnosti. Sledita mu stari košuti in sicer kljub temu, da se zavedata, da ne bosta živili pri njem sladkosti ljubezni. Sovraštvo, porojeno iz samoljubja in zavisti, je jače kot lepi občutki.

Ko se zaiskre rosné kaplje po dolini v prvem solnčnem žarku, ki je radovedno pogledal skozi vrhove belih gor, se družba pomika proti gostemu smrečju, kjer se hoče starec zopet prikriti pred najnevarnejšim nasprotnikom, pred človekom.

VL K.

ALADDIN

svečilka čara solnčnaté žar v aš d m

Aladdin svečilka vudi s 94/96 zraka in 600 petro čia bilo jedn ko za 80 svetilob.
Pregravanje s špilom ali bencinom ter pumpanje z zrakom ni p tre no. Svečilka je neopasna, ne smrdi ne po zrota saj. Lahak vstop in se more prepuštili otrokom. Oprema je lahku in elegantna. Sigurna proti ognjem in eksploziji ter v gorčnem stanju brez opasnosti.
Gorčci materijali je m ním len ter se upna cena amortizuje v kratki dob uporabe.
Z izvrstno elovanje svetilke prevzema s 5 letno tovarniško gara cijo. 10638-
Jugovi vensko Generalno zastopstvo:
BARZEL d d SUBOTICA
Zaht-vajte cenovnik.

Jelen
Risal Josip M. Gorup.

C. Phillips Oppenheim:

Milijonar brez denarja

veliko iznenađenje. »Samo majhna domislica je bila,« je ponavljal vedno iznova, »moj poslednji poizkus tako rekoč. Toda posrečil se je imenitno.«

»Mar ste prodali kake štedilnike?« je vprašala praktična Frances.

»Potrpajte še minuto pa boste sami videli kako in kaj.«

Na Regentovi cesti so stopili z voza. Bliss je plačal avtomobil iz desnega hlačnega žepa. Množica, ki se je zbirala pred prodajalno, je bila med tem kar opasno narasla. Masters je z odprtimi usti gledal štedilnik, marljiva kuharja in veliki lepak v izložbenem oknu.

»Stopita noter!« je rekel Bliss. »Pojasnim vama vse.« V prodajalni je posadil Frances na stol, med tem ko je Masters še vedno kakor hipnotiziran strmел na mrgolenje okoli sebe.

»Dandanašnji je pač reklama glavno,« je izpregovoril Bliss. »O štedilniku 'Alfa' za kuho in peko govori zdaj ves London. Več časopisov nam je obljubilo brezplačne oglase. Pred kako uro se je oglašil Ellermanov nakupovalec; naročil je sto štedilnikov po trinalst funtov in pol, obenem pa je prosil, naj jim napravimo ponudbo za tisoč kosov. Evo vam naročila.«

»Da, ali — kje za Boga ste dobili denar za to razstavo?« je naposled vprašal Masters s tresočim se glasom.

»Izposodil sem si ga od lahkomišelnega mladega človeka, ki ima več denarja, nego je dobro zani. Vsega sem vzel pet sto funtov. Tu je ostanek.« Izpraznil je desni žep ter predal Mastersu pest novčanic in zlatnikov. »Razume se, da morate vrniti vsoto z obrestmi vred. Toda moj upnik je ne potrebuje nujno; pri priliki vas že opominj. Dovolite mi, da takoj odtegnem plačo, ki bi jo moral jutri dobiti.«

Tako govoreč je vzel Bliss dva funta in ju je spravil v levi žep. »Sicer pa vidim tamle zunaj Ellermanovega mladeniča; najbrže je pripeljal ravnanjatelj s seboj. Do svideňa in veliko sreče!« Obrnil se je k vratom. »Zal mi je, toda ostaviti vas moram; odrečem se tudi proviziji za štedilnike, ki sem jih prodal. Vse, kar smem vzeti s seboj, sta ta dva funta, ki zapadeta prav za prav šele jutri — in zdaj moram iti — brez odpovedi!«

»Ostanite, budalo mlado, in postanite moj drug!« je vzrojil Masters. »Kti hočete? Za koga me neki imate? Rešili ste me propasti — Bog naj vas blagoslovi za to!«

Čudno, blaženo zadovoljstvo je prevzelo Bliss. Iztegnil je roke

in je podal eno šefu, drugo devolki, ki je proseče zrla vanj. »Zapustiti nas vendar menda ne mislite? Prosim, prosim, ostanite pri nas!«

»O tem ne odločam sam. Trda sila hoče tako — zasebna pogodba, ki sem jo sklenil in ki ji moram ostati zvest. Toda spominjal se bom — nikoli ne bom pozabil —«

Izvil jima je roke. Masters ga je hotel zadržati, a v tem je stopil predenj velik, širokopleč gospod. »Ali imam čast z Mr. Mastersom? Moje ime je Burrell, generalni ravnanjatelj Ellerman's Limited. Rad bi govoril z vami nekaj besed zastran štedilnikov.«

Masters je globoko zasopel. Bil je pač človek, kakor smo vsi, in sreča je trkala na njegova vrata. »Izvolite sesti, Mr. Burrell,« je rekel vneto. »Veseli me, da vas spoznam.«

Med tem ko sta moža staknila glavi in sta se jela pogajati, je Frances stopila k oknu. Ne meneč se za množico pred prodajalno je zrla z vlažnimi očmi na cesto. Tam po oni strani je stopal Bliss, stiskaje pod pazduho rjav papirnat zavoj, v katerem je bila njegova stara obleka. Z visoko dvignjeno glavo ter z dvema funtoma in štirimi peniji v levem žepu hlače je korakal proti iztočnemu koncu mesta.

*

Bliss je stal pri oknu svoje podstrešne izbice in je zrl na blatno, deževno ulico v bednem okolišju Sv. Pankracija. Za njegovim hrbtom je šarila gospodinja, pospravljaje ostanke pičlega zajtrka.

»Oprostite, gospod Bliss, spomniti vas moram, da je osem že proč.«

Bliss se je obrnil in jo je pogledal. Bila je majhna ženica in kaj siromašna videti. Pomanjkanje in skrb sta bila razločno zapisana na njenem obrazu. Vzlic temu pa je odmevala v njenem glasu dobrota, prav tako, kakor je odsevala v njenih žalostnih očeh in v trudnem nasmešku njenih ust.

»Danes se mi ne mudi, gospa Heathova. Moral sem opustiti službo, ki sem jo imel.«

Vzdihnila je in za trenutek naslonila svoj pladenj na vogal mize. »To je nesreča, gospod Bliss,« je rekla preprosto. »In prav danes si morate iskati novega posla, ko je zunaj tako grdo vreme. Ali že imate načrt, kaj bi vam kazalo storiti?«

Bliss je zmaljal z glavo. »Da povem po pravici, gospa Heathova: nisem še bil velikokrat v takem položaju in ne vem, ali se prav lotevam stvari. Kaj store po navadi vaši stanovalci, kadar iščejo posla?«

»Obrnejo se do delovnega posredovalnega urada ali pa do kake zasebne posredovalnice; vse je na tem, kakšne službe žele in kakšna sredstva imajo.«

»Jaz imam še zadnjo tedensko plačo; upam da bo zadoščala za posredovanje. Dajte mi dober naslov!«

Gospa Heathova je pomislila. »Za vas je treba lahkega, boljšega posla; pozna se vam, da niste ustvarjeni za težko delo. Morda bi

Tim jo je osuplo odkril; malo minut pozneje se je odpravil tudi Bliss. V desnem žepu je imel tri sto petdeset funtov sterlingov v zlatu in novčanicah, last milijonarja Ernesta Bliss. V levem žepu je imel dva šilinga, last Mr. Ernesta Bliss, zastopnika trdke Masters & dr., izdelovalke štedilnikov za kuho in peko.

Bila je baš tista ura, ko so ulice londonskega Westenda najbolj živahne in mikavne. Obdalo ga je morje električne luči ter valovje elegantnih izprehajalcev in vsakojakih vozil. Še nikoli se ni tako živo zavedal posebne prelesti tega okraja z njegovimi gospodskimi restorani, gledališči, plesnimi dvorci in mnogimi krasnimi, rafinirano oblečenimi ženskami kakor nocoj. Vseh šest tednov stradanja je blo kakor pozabljenih.

Koprneč in zasnanjan je stal pred vhodom sloveče obednice, v kateri je bil tolikokrat gost, ko je zdaj začutil, da ga nekdo drži za komolec. Privid iz krzna in biserov, obdan z oblakom nežnega parfuma, je mahoma stal pred njim in znan glas je vzdihnil: »Saj to je Ernest — Ernest Bliss! Kod si se skrival ves mesec dni, grdoba?! Glej, glej, Gladys, koga sem ujela!«

Druga mlada dama ga je burno pozdravila. »Niti enkrat te ni bilo v gledališče,« je tožila z očitačim glasom, »niti enkrat v kavarno 'Milan'! Izpoveš se nama, zakaj si se toliko časa skrival in zakaj si tako smešno oblečen. Pojdimo, nocoj moraš večerjati z nama!«

Trenutek se je obotavljal. Že so stali na pragu restorana. Vratar, ki ga je poznal, je gologlav spoštljivo čakal ob vratih.

Že se je hotel Bliss vdati pripravljanju; tedaj pa je uzrl mlado delavko z bledeimi lici in glavo krčevito vzpognjeno proti temnemu nočnemu svodu, ki se je trudno privlekla mimo njega. Izvil se je. »Zelo mi je žal, otroka, a vse te stvari zdaj niso zame. Prijatelji smo in ne bosta mi zamerili, jelita? Evo,« — tako govoreč jima je stisnil nekaj novčanic iz desnega žepa — »pojdita in jelita in kupita si cvetlice! Menj pa oprostita, nujne posle imam.«

Odhitel je težko sopeč, kakor da je ušel veliki nesreči. Večerjal je za deset penijev v skromni krčmi, na to je krenil v svoje staro stanovanje na Arletonski cesti.

Clowes, ki mu je prišel v veži naproti, ni bil videti prav, nič presenečen. »Ali ste že večerjali, gospod?« je bilo njegovo edino vprašanje.

Bliss je pokimal. »Pridi takoj v mojo oblačilnico! Rad bi oblekel žaket.«

Sol sv. Roka za noge

ozdravljuje noge, rane, vnetja na nogah!

Strjenje kože
Znojenje rok
in nog
Uganutost

Raztopimo manjšo količino soli sv. Roka za noge, dobili bomo vodo nasičeno z oksigenom, ki izvanredno ublažuje deluje na bolno nogo ter obustavlja boli povzročene od pritiska čevljev. Ozdravi tudi zastarele ozeblin, ter trganje povzročeno od izeblin in vsako rano na nogo. Po dolgotrajnem umekšanju postanejo kuje oči in trda koža tako mehka, da jih lahko odstranimo brez noža in britve. Popolnoma je sigurno, da sol sv. Roka najzapranejšje noge popolnoma spravi v red. Tesni novi čevlji vam bodo udobni, kakor da ste jih nosili že več let. Morete hoditi koliko Vas je volja, morete stati ure in ure na enem mestu, brez da občutite najmanjšo bol ali utrujenost.

Veliki omot soli sv. Roka za nožne kupeli stane Din 16.—

Dobite jo v vsaki lekarni in drogeriji.

SLAVKO ZALESJAK

BETI ZALESJAK roj. Lavrenčič

poročena

LJUBLJANA, BEOGRAD, KRANJ
dne 23. oktobra 1927.

Tovarna

čokolade in bonbonov

„Sana“

Hoče pri Mariboru

otvori podružnico

v Ljubliani

Šelenburgova ulica št. 7

(Nasproti glavne pošte)

Na drobno. Na veliko.

Krompir, zelje, belo in rdečo čebulo
orehe, slive, marmelado italijanske
konzerve

kupite naiceneje

pri

Velemiru Lederer

Subotica, Manojlovićeva ul. 7

Telefon 6 — 20. Brz. nasl. 'Konzerv', Subotica.

Polna svetloba in dobra razpršitev
svetlobe
so znaki
nove Osram-svetiljke.

KDO HOČE
IMETI
USPEH
NAJ INŠERIRA
V „JUTRU“

Oglasni
oddelek
Prešernova ul. 4
Telefon
2492

Družabnika

sprejem radi povečanja prvo-
vrstne trgovine v Ljubliani. Brez
sodelovanja z večjim, ob sode-
lovanju z manjšim (250.000 Din)
kapitalom. - Dopisi pod »Sigur-
na eksistenca« na upr. »Jutra«.

Solnčne pege!

ter rdeče in rjave mrle po licu, vratu
in rokav odstranite za vedno s lotionom
»Mugetta« od dr. Derraine & Cie. Paris
Koža lica postane trapano čista, brez
nobela, vse najkorpeljše pege in mrle
garantirano takoj izginejo 40 Dina Dobi-
so po vseh lekarnah, drogerijah in par-
fumerijah — »Centifolia«, kozmetični
savod, Zagreb, Illica br. 31. — Zahle-
vajte brezplačne ilustrirane prospekti

Moderni lovski 8 sed. voz.

lojterski voz nosilnost 1200 kg, dobro
ohranjen; plug s kolesi ugodno prodam.

Emer. Lamingier, Maribor.

Slovenska ulica 26.

Anton Janežič

knjigovoznica, črtalnica, industrija trg.
knjig in šolskih zvezkov

Ljubljana, Florjanska ul. 14

Priporočai

svojo stalno zalogo mnogovrstnih
sald-a-konti, štrac, journal,
šolskih zvezkov itd.

Tkanine za pohištvo:

brokat, damask, pliš, gradl za žimnice
in rolete, afrika strune, vzmeti, žebiji in
vse tapetniške potrebščine dobite najce-
neje pri:

I. Omerzo in drug

Zagreb, Petrinjska ul. 3. na dvorišču.

Na debelo. Na drobno.

Advokat

dr. Vinko Zorc

vljudno naznanja, da se
nahaja njegova

advokatska pisarna v

Beogradu Sremska ul.

št. 14 I.

Bančne lokale

oddamo

v kratkem

v najem

v prometnem kraju na Koroškem

kjer bo sedaj opuščena banka.

Dopisi pod »Zasluzek«

na oglasni oddelek »Jutra«.

Velour in pliš

za damske plašč. odlihu

labbra ugodne cene

R. Miklauc

Pri Skofci

Ljubljana, Linhartova ul.

Zastopnike

sprejememo za prodajo važnega
zdravilnega predmeta proti dobremu
zaslužku. Ponudbe pod »Hoher Ver-
dienst 2705« Kratz-Annoncen, Innsbruck

Pristne kranjske klobase

iz samo prešičjega mesa razposilja v
vsaki množini izdelovalnica pristnih
kranjskih klobas.

FRAN F. STER, Ljubljana, Zaloška cesta 10

Notarski substitut

želi spremeniti mesto.

Ponudbe na upravnishvo lista pod »Substitut«

10875a

Preselitveno naznanilo.

Čenjenim naročnikom in slavnemu občinstvu
naznanjam da sem preselil svojo kroja-
ško delavnico iz Dravelj

v St. Vid nad Ljubljano

za naročnike radi boljnjih prometnih zvez
izvrševali bodem vsa v mojo stroko spadajoča
dela točno, solidno in kakor do sedaj po kon-
kurenčni ceni.

Zahvaljujem se za dosedanje zaupanje in
prosim, da mi sl. občinstvo ohrani isto tudi na
novem kraju.

Z odličnim spoštovanjem

Ivan Vrhovec, krojač

St. Vid nad Ljubljano.

Svetlovnoznane original

LUTZOVE PEČI

iz Bludenz-a

in emajltablice z napisom

ima v zalogi

inž. MATE GUZEL, Ljubljana-Siška,
Jernejeva cesta 6 (blizu stare cerkve), na dvo-
rišču pod hišo Celovška cesta št. 58.

V srednje veliko tkalnico
sprejememo takoj

sposobnega tkalca

Ponudbe na Pablicitas d. d., Zagreb,
Gundulićeva 11, pod »Ja 18.810«

POZOR! NE KUPUJTE DRUGIH PLAVIL ZA PERILO NEGO SAMO "KOLMAN"-OVO

Revmatizem

Izjava zahvalnosti.

Gosp. dr. I. Rahlejevu, Beograd, Kosovska 43

Podpisani sprejel sem 1. t. m. dve steklenici KADIO BALSAMIKA. Lek je učinkoval in pokazal kako vrlo dobro sredstvo je proti revmatizmu. Zato se Vam tem potom najlepše zahvaljujem in prosim Vas, da mi pošljetem poizkušnjo še 2 steklenici. To je za 2 drugi osebi, ker nas je več bolnih na revmatizmu.

Litija 7. junija 1927.

S spoštovanjem

Franc Topolovšek.

Lek Radio Balsamica izdeluje, prodaja in razpošilja po povzetju Laboratorij Radio Balsamica dra. I. Rahlejeva, Beograd, Kosovska 43

Velike poslovne prostore

odnosno

stanovanje

oddam v III. nadstropju s centralno kurjavo in razsvetljavo.

Pojasnili pri upravi palače Ljubljanske Kreditne banke v Ljubljani.

Zavarovalnica v Ljubljani

sprejme pod ugodnimi pogoji krajevne zastopnike v sledečih občinah:

Zidani most	Fala	Sevnica	Mostrana
Rimske Toplice	Sv. Lovrenc na Poh.	Rajhenburg	Konjice
Celje	Vuhred-Marenberg	Krško	Brezovica
Pragersko	Guštanj-Ravne	Medvode	Borovnica
Petrovče	Prevalje	Polhov Gradec	Logatec
Zalec	Vransko	Dobrna	Škofljica
Sv. Peter v Sav. dol.	Braslovče	Vojnik	Grosuplje
Velenje	Mozirje	Železniki	Šmarje - Sap
Slovenjgradec	Gornji Grad	Podčetrtek	Dobrepolje
Dravograd	Domžale	St. Janž	Straža - Toplice
Šmarje pri Jelšah	Ptuj	Kropa	Litija
Risnica	Sv. Lenart v Slov. gor.	Dev. Mar. v Polju	

Sposobni interesi, katerim se nudi primerna provizija za vse zavarovalne posle na področju krajevnega zastopstva, naj pošljejo svoj naslov na upravo Jutra, pod značko Zavarovalni zastopnik.

10.996a

Salon za damsko friziranje, Maribor

se priporoča cenj. damam za negovanje las, masaže lic, manikiranje, friziranje, onduliranje, umivanje glave, striženje bubičav, barvanje s Henna, kakor za vsa ostala dela. — Tudi abonement za friziranje.

Z odličnim spoštovanjem

Mici Skrabl.

Kupujte
rusko - švedske
galoše
in
čevlje za sneg
„TRAPEZ“
ker so v resnici
najboljše.

AVTO

RENAULT

najnovejši model 6cilindrski Manasik 18/27 HP., 4sedežen, torpedo-širina med kolesi 1.30 m, hitrost preko 90 km, poraba bencina 9 litrov na 100 km.

Najpripravljenši voz za naše ceste!

V luksuzni izdelavi Din 66.000.

Limosina Luxe Din 69.000

Priporočljive in najbolj vpeljane ostale tipe:

12/18 2sedežni osebni
12/18 4sedežni osebni
12/18 2sedežni pol tovorni 400—500 kg.

22/36 4 do 5sedežni torpedi in

22/36 6sedežni Landulet Taksi

22/36 2sedežni poltovorni 600—800 kg.

TOVORNI za 1200 — 1400 kg.

AUTOBUSE vseh vrst.

MOTORNE BRIZGALNE ZA GASILSKA DRUŠTVA

STUDEBAKER

6cilindrski, 4—5sedežni najelegantnejši sportni voz.

PNEUMATIKA

»Firestone« »Michelin«

Zahtevajte ponudbe pri tv. A. LAMPRET.

Ljubljana, Dunajska cesta 22. Telefon 2247

Do

obvezo in odprte vendar enkrat oči ter ne kupujte v trgovinah, kjer Vam nudijo slabo

robo za drag denar, ampak kupite še

danes dopisnico za 50 para in pišite ta

kaj po ilustrirani cenik z več tisoč sli-

kami na veletrgovino R. STERMECKI,

CELJE št. 20., v katerem najdete po ču-

dovito nizkih cenah obleko, čevlje, klo-

buke, srajce, ure, harmonike, gramofone,

brivne, toaletne, modne, jeklene in galan-

terijske predmete. Naroči čez 500 Din

poštne prosta. Kar ne ugaša se zame-

nja ali vrne denar.

100.000 glasbil
smo prodali
lan, kar pri
o zaupanju
do naših iz-
delkov in o
njih izvrstni
kvaliteti

Gramofoni od 345 Din, violine od 95 Din dalje
mandoline od 136 Din, citre od 192 Din, ročne
harmonike od 85 Din dalje. Kitare, tamburice
lesena in pločevinasta pihala itd., po izredno
nizkih cenah direktno s tovarniškega skladišča.

8 dni na ogled

Vsako glasbilo lahko vmete, če
ne ugaja! Velik katalog zastoj!

Zahtevajte ga takoj
od tovarniškega skladišča

MEINEL & HEROLD

tovarna glasbil, gramalov in

harmonik

MARIBOR št. 101.

„SPECTRUM“ d. d.

inž. Kopista, Dubsky in Krstić, tvornica

ogledal in brušenega stekla.

Ljubljana VII, Medvedova ul. 38, tel. 343

Zagreb, Beograd, Osek, Središnja:

Zagreb

Zrcalno steklo, portalno steklo, mašinsko

steklo 5—6 mm, ogledala, brušena

vseh velikosti in oblikah, kakor tudi

brušene prozorne šipe, izbočene plošče,

vstevljanje v med. Pina, navadna

ogledala.

L. Mikuš

Mestni trg šte. 15

tvornica dežnikov, zaloga sprehajalnih

palic.

„JUNIPER“

zeleno trancosko zganje z brinjevim ekstraktom je najbolje sredstvo proti revmatizmu, glavobolu, zobobolu, trganju, želodčnim boleznim itd. Dopi se v vsaki apoteki, drogeriji in trgovini.

Glavna zaloga:

Vitomir Dolinšek

Agentura „Juniper“

Celje, Gosposka ulica št. 26.

PUH - PERJE

R. MIKLAUC LJUBLJANA

Vaša obleka bode izgledala zopet kakor nova, ako jo pustite kemično čistiti v tovarni Jos. Reich

Tovarna: Poljanski nasip 4-6 Ljubljana,

Podružnica: Selenburgova ul. 3.

Plisiranje v najmodernejših vzorcih tekom 24 ur.

Barvanje oblek v različnih barvah.

Podeželske odre in društva

opozarjamo na nove igre

Hartley Manners — Peg, srček moj, Veseloliga v 3 dejanjih (9 oseb).

Cena Din 18—

A. Jirasek — Oče, Drama v 3 dejanjih (13 oseb). Cena Din 14—

Izdala jih je

Knjižarna Tiskovne zadruge v Ljubljani, Prešernova ulica 54. Nasproti glavne pošte.

Mizarskim mojstrom, podjetjem,

stavbenikom in hišnim posestnikom

naznanjam, da izdelujem

lesene rolete za okna

po najnovejši vezavi in po najnižji ceni.

Prevzamem vsa popravila lesenih rolet, zamenjam stare oprti (gurne) ter nadomestim nove oprti ali žično vezo.

Na zahtevo napravim detajlni načrt za omario pri oknih

IVAN BERNIK, Linhartova ulica 8.

Krasni velurji, štofi in parhanti dospeli.

Izgotovljeni plašči (manteljni) od Din 300 do 700. — Izgotovljene obleke, predpasniki in zimsko parhent in trikot-perilo. Volnene nogavice, žemperji, puloverji in vestje. Samo krasni izdelki. Najnižje cene — v trgovini Marije ROGELJ, Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 26. 10.944—a

Tvornica vate

Ing Eškenazi i Ko.

BEOGRAD, Banatska ulica 8.

Telegram: Vatafabrika

Telefon 37—71

Odlikovana na izložbi v Subotici 1925

izdeluje vse vrste vate po najnižjih cenah iz odličnih kvalit, ovčne vate za odeje, pamuklje in grudnjake. Fine kardirane vate vse vrste; vataške volne. Juta za tapetiranje, GUMIRANE VATE v ploščah in ovojih (rolah) za KONFEKCIJO, KROJACE, TOVARNE CEPIC in SUBARA. — HIDROFILNE VATE za drogerije in lekarnarje. VATE ZA SANATORIJE in BOLNICE.

VZORCI NA ZAHTEVO BREZPLAČNO!

Zahvala.

Po nenadomestljivi izgubi mojega ljubljene soproga, oziroma preskrbnega očeta, gospoda

Mihaela Korberja

kr. notarja

izrekamo vsem tistim, ki so nam v težkih urah sočustveno prisostvovali, najpriščneje zahvalo.

Posebno se zahvaljujemo gospodom tovarišem za obilno udeležbo in krasno cvetje. Priščna hvala tudi vsem tistim, kateri so se pri zadnji poti nepozabnega pokojnika v tako obilnem številu udeležili.

Maribor, dne 22. oktobra 1927.

Žalujoča družina.

Francoska linija, Cie. Gle. Transatlantique

(French Line)

Havre - Newyork

157a

samo 5 1/2 dni čez morje. — Dobra hrana in pijača brezplačno

Cie Chargeurs-Réunis, Sud Atlantique, Transports-Maritimes za Severno in Južno Ameriko z ekspres parniki kateri vozijo vsak teden iz Havre, Bordeaux in Marsilje v Argentino, Uruguay, Chile, Australijo in Kanado.

Tovarna pojasnila daje brezplačno zastopnik

Ivan Kraker, Ljubljana

Kolodvorska ulica št. 35.

Kompanjon

za otvoritev AGENTURSKÉ PISARNE s skladiščem na prometnem mestu v Ljubljani se išče.

Samo trgovsko naobraženi gospod, kateri lahko preskrbi pisarno in event. skladišče — in ima dobre trgovske veze, naj takoj piše radi nadaljnjih dogovorov na: AGENTURSKA PISARNA na oglasni oddelci „Jutra“ Ljubljana.

Znane cene

in največje skladišče nikrako.

otroških vozičkov, dvokoles, motorjev,

vsakovrstnih nadomestnih delov,

pneumatike. Posebni oddelci za popo-

polno popravilo, emajljanje in ponik-

lanje dvočoles, otroških vozičkov,

id. — Prodaja na obroke. — Ceni

„TRIBUNA“ F. B. L., tovarna dvokolesa in otroških vozičkov

LJUBLJANA, Karlovska cesta št. 4.